

11

NOVINY KEŽMAROK

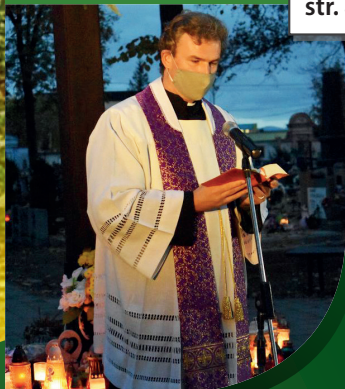
Kultúrno-spoločenský
mesačník mesta

NOVEMBER
2020
5. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko
v Kežmarku

Spomínali sme
na cintorínoch

str. 8

Celoplošné testovanie
v Kežmarku

str. 12-15

Koncepcia rozvoja športu
do roku 2027

str. 25

Kežmarský hrad i napriek neľahkej situácii
naďalej láka turistov do Kežmarku

» viac na str. 20

DREVONA®

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347

email: kezmarok@drevona.sk

www.kia.sk

JE ČAS ZÍSKAŤ
VIACMESAČNE
UŽ OD **98 €**

S FINANCOVANÍM KIA SELECT VRÁTANE POISTENIA

RIO

The Power to Surprise

Nová Kia Rio, ešte viac výhod pre vaše zážitky.

Je čas získať viac! Prichádza úplne nová Kia Rio. S revolučným financovaním Kia Select s 0% úrokom a kompletným poistením mesačne už od 98 € a to vrátane klimatizácie, bluetooth a jedinečnej sedem ročnej záruky. Viac informácií vám radi poskytneme priamo v predaji, alebo na nižšie uvedených kontaktoch.

Motor Group Poprad, spol. s r.o.
Partizánska 3800, 058 01 Poprad
Tel. č. 052/787 9230

kiapoprad@motorgroup.sk
www.motorgroup.sk

Kombinovaná spotreba paliva 5,5 – 6,4 l/100 km, emisie CO₂ 126 – 146 g/km / WLTP. *Záruka 7 rokov/100 000 km. Oblasť je Austrália. Pri financovaní vozidla prostredníctvom finančného tímu a akreditácie vo výške 99% obnosu sa môže získať až 48 mesiacov a maximálny nákladom 10 000 km. Príloha 47. Úplne je vo výške 97,25 €. Podrobná špecifikácia je vo výške 4 200 000 €. Uvedené poplatky sú vrátane havarijného a povinného zmluvného poistenia v poisťovni Allianz. Lichôvny úrok je 0,05 %, spracovateľský poplatok je 26,225 € a poplatok za prevod vlastníctva pri ukončení financovania je 14,14 € (0,08% z 17 047 €). Financovanie odberom je 6 940,50 € a celková zaplatená suma vrátane akreditácie a poplatkov bude 12 850,00 €. Uvedené sumy sú s DPH. Financovanie zabezpečuje CSOB Leasing a. s.

PF-20002

PF20001

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

ZBIERAJ
ZELENÉ KILOMETRE
ŠETRI ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
A VYHRAJ!

više 70 vecných hodnotných cien vo výške 10 000 €

Zaregistruj svoju dopravnú/študentskú kartu
v aplikácii **UBIAN** alebo na www.ubian.sk.
A za každú jazdu autobusom prímestskej
dopravy PSK **zbieraj zelené kilometre**.
Za lístok nezabudni zaplatiť zaregistrovanou kartou.

Najviac nazbieraných zelených kilometrov vyhráva

Súťaž trvá **od 16. septembra do 31. decembra 2020**.
Aktivita je súčasťou Európskeho týždňa mobility.

Viac informácií na
www.vucpo.sk

Partneri

Cenník inzercie

Formát – FAREBNÉ	Ceny v EUR vrátane DPH
A4 zadná strana 1/1 (210x296 mm)	370 €
A5 zadná strana 1/2 (184x128 mm)	190 €
A4 vnútorná strana 1/1 (210x296 mm)	310 €
A5 vnútorná strana 1/2 (184x128 mm, 90x260 mm)	165 €
A6 vnútorná strana 1/4 (90x128 mm výška)	70 €
Formát – ČIERNOBIELO	Ceny v EUR vrátane DPH
A4 vnútro 1/1 (210x296 mm)	270 €
A5 vnútro 1/2 (184x128 mm, 90x260 mm)	140 €
A6 vnútro 1/4 (90x128 mm výška, 184x62 mm šírka)	60 €
A7 vnútro 1/8 (59x90 mm výška, 90x62 mm šírka)	30 €
Inzerát neštandardných rozmerov čiernobiely 1 cm ²	1 €

Cenník inzercie mesačníka Kežmarok pre rok 2020

Spomienky, narodeninové, svadobné blahoželenia 0 €/spomienku
Podakovania sponzorom sa do 15 sponzorov nespôplátnujú. Každý počet nad 15 sponzorov sa sponplátnujú sumou 5 €.

Riadková inzercia

Občianska: 2 €/15 slov. Firemná: 4 €/15 slov. Inzercia v rámečku: +3 €.

Zlavy z plošnej inzercie:

Opakovanie 3-5x 10%. Opakovanie 6-12x 15%.

Dalšie zľavy:

Pri jednorázovej platbe vopred za opakovanú inzerciu +3 % k aktuálnym zľavám.

Pri nepretržitom inzerovaní trvajúcom 5 rokov a viac +3 % k aktuálnym zľavám.

Dalšie podmienky inzercie: /MŠKS, VPP, MŠ, ZŠ, SŠ, CVČ, .../

Organizáciám, ktoré pripravujú verejné podujatia pre občanov Kežmarku s nulovým vstupným sa poskytujú pozvánka na podujatie vo forme plošnej inzercie zadarmo v rozmere maximálne 1/4 strany čiernobiely 2 x ročne s prihliadnutím na priestorové možnosti.

Platená inzercia má prednosť pred neplatenou.

Vydavateľ si vyhradzuje právo na ďalšie dojednanie cien dohodou.

Počet výtlačkov – 5 700 ks. Mestské kultúrne stredisko nie je platcom DPH.

Kežmarská cyklistická infraštruktúra sa stáva unikátom v regióne

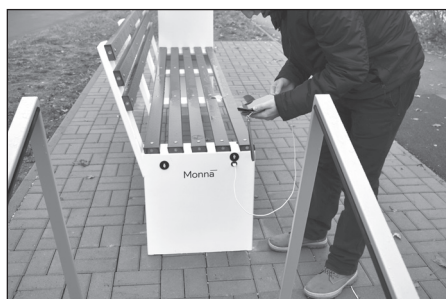
Slávnostné uvedenie do užívania piatich cyklostaníc sa uskutočnilo v piatok 13. novembra na cyklostanici na ulici Záhradná v Kežmarku. Budovaním moderných cyklostaníc dáva Kežmarok vzor ostatným mestám v podpore zelených projektov.

Slávnostné prestrihovanie pásky 13. novembra za účasti vedenia mesta a realizátorov projektu.

Cykolavička v lokalite Zlatná pri pumptracku.

Nabíjanie je možné káblom i bezdrôtovo.

Primátor mesta vo februári podpísal na Ministerstve dopravy a výstavby Slovenskej republiky dotačnú zmluvu vo výške 72 447,38 € na financovanie projektu Doplnenie cyklistickej infraštruktúry v Kežmarku. Mesto zabezpečilo spolufinancovanie pri realizácii projektu vo výške päť percent.

Na cyklotrase pribudli cyklostanice a 15 nových stojanov. Cyklostanice sú nabíjané svetelnou energiou vo dne a v noci osvetlené. Obsahujú USB nabíjanie, bezdrôtové nabíjanie a snímače teploty, vlhkosti, počítadlá nabíjania zariadenia či pristavených bicyklov. V okolí každej cyklostanice je dostupný wifi signál.

Prvá lokalita cykolavičiek sa nachádza v blízkosti najväčšieho sídliska mesta, na ul. Weilburská. Druhé miesto realizácie sa nachádza na sídlisku Sever. Na prvých dvoch lokalitách boli vysadené tri stromy javora poľného. Tretie miesto, ktoré sa dočkalo cyklostanice a cyklostaníkov je Zlatná pri pumptracku, kde pribudlo šesť kusov ovocných drevín. Štvrtou lokalitou umiestnenia sa stala Záhradná ulica, tu cyklisti budú už na jar obdivovať tri kusy lípy malolistej. Posledným miestom realizácie je cyklochodník smerujúci do obce Vrbov

s tromi stromami borovice lesnej a javora poľného.

Vzniknutú infraštruktúru budú môcť využívať všetci obyvatelia mesta, ale i obyvatelia okolitých obcí, s ktorými je mesto Kežmarok prostredníctvom cyklotrás prepojené. „Všetky cykolavičky sú prístupné pre širokú verejnosť. Pri tomto projekte sa nezabúdalo ani na telesne postihnutých, preto všetky tieto miesta sú bezbariérové. Sme prví a týmto sa stávame príkladom pre ostatné samosprávy,“ doplnil primátor mesta Ján Ferenčák.

Cyklostanice počítali s nepredvídateľnými udalosťami spojenými s jazdou na bicykli. V cyklostaniciach sa umiestnila sada náradia na opravu bicykla. Celý objekt je chránený kamerovým systémom a zabezpečený varovným signálom pri nadmernom otrase. Digitálna koalícia ocenila Kežmarok za aktívny prístup a vynikajúce plnenie záväzkov v roku 2018 cenou Digitálna jednotka. Kežmarok si vyslúžil i cenu Enviromesto 2019 za protipodvodňové opatrenia, cyklochodník i viaceré smart riešenia. Moderný, dynamický a historický Kežmarok ponúka miesto pre aktívny oddych a naďalej plánuje účasť v projektoch, ktoré zlepšia kvalitu života obyvateľov mesta.

Ondrej Miškovič

Bezpečnosť občanov je pre samosprávu prioritou

Celú situáciu so šírením ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike a vo svete sledujem od marca 2020 veľmi pozorne. Neprekvapilo ma preto, že vláda pristúpila k opatreniam, ktoré samospráva musí realizovať. Celoplošné testovanie nás tým pádom neminulo. Išli sme do tejto úlohy s tým, že je potrebné podať sto percentný výkon, pretože ide o obyvateľov nášho mesta a okresu.

Prípravy na celoplošné testovanie obyvateľov začali v piatok 23. októbra. Bolo potrebné vytýpovať odberné miesta, aby sme vedeli zabezpečiť testovanie všetkých obyvateľov mesta Kežmarok. Odberné miesta nemohli byť iba v objektoch, kde sa konajú voľby, pretože dispozične neboli riešené na bezpečné testovanie. Preto sme museli navýšiť počet objektov z osem volebných na dvanásť, v ktorých sme zriadili odberné miesta. Bolo potrebné zavolať a spojiť sa so všetkými riaditeľmi alebo zodpovednými osobami všetkých objektov a argumentovať a prehovoríť ich nato, aby nám tieto objekty poskytli. Prioritou bolo, že mesto po testovaniach zabezpečí ich dôkladnú dezinfekciu a dá priestory do pôvodného stavu. Všetci kompetentní nakoniec súhlasili.

Následne som oslovil osoby, ktoré som vytýpoval za administrátorov, t.j. osoby na začiatku celého priebehu testovania. Po niekoľkých dňoch som mal kompletný zoznam aj s náhradníkmi. Spolu bolo k dispozícii 32 osôb. Veľmi príjemne ma prekvapilo, že mnou oslovení kolegovia a ľudia s úmyslom pomôcť nemali najmenší problém sa zapojiť. Po administrátoroch boli vytýpovaní dobrovoľníci, ktorí boli hlavne z radov skautov. Ale našli sa aj riaditelia škôl, ktorí všemožne pomáhali.

V pondelok 26. októbra zasadla krízový štáb. Pozvaní boli aj zástupcovia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Poprad, vojska, polície, okresného úradu a VPS. Zástupcovia mesta Kežmarok, hygieny a vojska urobili obhliadku všetkých vytýpovaných 12 objektov. Všetky naše plány a rozmiestnenie miest na testovanie boli schválené, o čom vydala hygiena písomné potvrdenie.

Krízový štáb znovu zasadal vo štvrtok 29. októbra. Na zasadnutí boli predsedom krízového štábu Jánom Ferenčákom vydané úlohy všetkým zainteresovaným osobám a organizáciám na prípravu a samotnú realizáciu testovania.

V piatok sa vykonali všetky činnosti spojené s prípravou a zabezpečením odberných miest. Ruku k dielu priložili zamestnanci VPS, dobrovoľní hasiči a zamestnanci mesta Kežmarok. Mesto Kežmarok pripravilo školenie osôb z odberných tímov. Na školení v Kine Iskra sa zúčastnili aj príslušníci armády. Administrátori a dobrovoľníci prevzali osobné ochranné pracovné pomôcky, kancelárske potreby a vopred pripravené tlačoviny a večer sa odobrali na svoje odberné miesta. Odberné miesta označili a vykonali ich finálnu úpravu.

Podobný, resp. rovnaký priebeh mala príprava a samotná realizácia druhého kola testovania, ktoré sa konalo 7. a 8. novembra.

Za celú realizáciu testovania ďakujem v prvom rade zdravotníkom, ktorí počas štyroch dní podali nadľudské výkony. Za spoluprácu ďakujem mojim kolegom, administrátorom a dobrovoľníkom, príslušníkom policajného zboru a mestskej polície, riaditeľovi a zamestnancom VPS, príslušníkom DHZO, Edovi Fertáľovi, riaditeľom škôl a zodpovedným osobám za objekty kde prebiehalo testovanie.

Ladislav Melikant
Civilná ochrana Mesta Kežmarok

V skratke

 V rámci akcie Čisté vody vyčistili potápači tento rok trinásť tatranských plies, z ktorých vytiahli spolu 53,5 kilogramov odpadu. Informovala o tom Martina Petránová, hovorkyňa Štátnych lesov Tatranského národného parku (TANAP). Počas leta sa potápači postupne ponorili do vytýpovaných vysokohorských jazier vo Vysokých Tatrách aj v Roháčoch. Okrem množstva starých hrdzavých konzerv, fliaš od alkoholu či igelitov vylovili napríklad aj zvyšky rôznych železných konštrukcií. Od roku 1994, keď sa do čistenia tatranských plies pustili dobrovoľníci po prvýkrát, sa z ich dna podarilo vyloviť celkovo 7028 kilogramov odpadu. Pre sprísnené celoštátne opatrenia súvisiace s pandemiou koronavírusu čistili potápači vysokohorské jazerá na individuálnej báze.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

 Sčítanie domov a bytov prebieha v Prešovskom kraji v 665 obciach, pričom 23 obcí má štatút mesta. V systéme pracujú všetky obce. Úplne, na 100 percent, svoje domy a byty sčítalo 33 obcí a nad 90 percent má sčítané byty 18 obcí. V rámci miest Prešovského kraja s počtom nad 10 000 obyvateľov má najviac spracovaných bytov mesto Sabinov, ktoré finišuje sčítanie s 95 percentami. Nasleduje Stará Ľubovňa s viac ako 68 percentami spracovaných bytov. Prvenstvo v septembri v Prešovskom kraji patrilo menšiemu mestu Hanušovce nad Topľou, ktoré má už 100 percent sčítaných bytov. Krajské mesto Prešov má spracovaných 29 percent bytov.

Zdroj: scitanie.sk

 Od poslednej pietnej spomienky, ktorá sa konala predposlednú októbrovú sobotu, pribudlo v limbovom háji pod Ostrvou päť nových tabuliek s piatimi menami. Jedna z nich patrí známemu cestovateľovi a horolezcovi Františkovi Kelemu, ktorý zahynul v októbri 2014 pri zostupe z Rysov. Venovali mu ju členovia expedície na Mt. Everest z roku 1984. Okrem neho majú svoje tabuľky na Symbolickom cintoríne aj dvaja horskí záchranári. Člen Tatranskej horskej služby – dobrovoľného zboru Peter Zábojník zahynul vlní pri horolezeckom výstupe na Žabom koni a Bogusławowi Probulskému, poľskému horolezcovi, lyžiarovi, jaskyniarovi a horskému záchranárovi, sa ešte v roku 1994 stal osudným Giewont. Ďalšie dva ľudské životy si vyžiadali Vysoké Tatry. K dnešnému dňu sa na Symbolickom cintoríne pri Popradskom plese nachádza dokopy 391 tabuliek s 516 menami tých, ktorí zahynuli nielen v Tatrách, ale aj v iných horstvách.

Zdroj: lesytanap.sk

 V nedeľu 11. októbra 2020 Slovenská národná galéria prvý raz organizovala v parku Kaštieľa Strážky Víkend otvorených parkov a záhrad, ktorý návštevníkom umožnil spoznať obľúbený anglický park novým spôsobom. Zaujímavo boli prezentované jeho hodnoty, cez pochopenie ktorých vedie cesta k ich aktívnej ochrane. Podujatie sa začalo prednáškou o vývoji parku a kaštieľa v čase. Zúčastnení sa dozvedeli, ako vyzerala prvá stavba na území dnešného parku, spoznali jeho históriu, aj najstarší strom. Pre rodiny s deťmi bol pripravený workshop s názvom Domov na stro-

pokračovanie na str. 6

Kežmarok 8. októbra navštívila Dr. Hetey Ágota, generálna konzulka Maďarskej republiky na Slovensku. Vzťahy s partnerskými mestami sú udržiavané i v tejto dobe, keď sme odkázaní na vzájomnú pomoc. Naše mesto má v Maďarsku partnerské mesto Hajdúszoboszló. -om-

Filmový dokument Milan Sládek v stredu 7. októbra vo filmovom klube Iskra kežmarským divákom predstavili režisér Martin Šulík (vľavo) a Peter Dubecký, generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu, jedného z producentov filmu. Na druhý deň si obaja hostia prezreli mesto a navštívili evanjelické kostoly i baziliku. -bš-

Sychravé jesenné počasie, zlá viditeľnosť, tmavé oblečenie veriacich, ktorí najmä v skorých ranných či v neskorších večerných hodinách chodia na bohoslužby do kostolov a cintoríny – to všetko prispieva k zvyšovaniu nehodovosti na našich cestách. Členovia mestskej polície 14. októbra pred Bazilikou minor svätého Kríža rozdali päťdesiat reflexných pásov. -om-

S rekonštrukciou renesančnej zvonice sa začne na jar budúceho roku

Mesto Kežmarok vďaka úspešnému projektu už druhý rok pokračuje v obnove národnej kultúrnej pamiatky. Renesančná zvonica bola naposledy kompletne rekonštruovaná v roku 1999.

Stavba jednej z najkrajších zvoníc na Spiši sa datuje do roku 1515. Na troch stranách fasády sa nachádzajú veľké arkádové zvukové okná. Na južnej strane sú umiestnené strielne, stavba mala v minulosti fortifikačný charakter. Sgrafitová výzdoba mala podľa tradície zlatý podklad, preto ju nazývali zlatou vežou.

„Kežmarská zvonica už potrebovala rekonštrukciu. Ide celkovo o investíciu 410 tisíc eur. Samospráva získala 244 tisíc eur ako podporu cez výzvu Prešovského samosprávneho kraja. Z toho dôvodu sa nám podarilo túto zvonicu pripraviť tak, aby sme mohli spraviť krok k odovzdaniu staveniska. Pokúsím sa, aby

došlo k obnoveniu zlatých písmen, ktoré pripomenú i vyzdvihnú slávu celej stavby,“ vysvetľuje primátor Ján Ferenčák. V pláne je doplnenie a reštaurovanie tvaroslovía a farebnosti.

Zvonica podstúpi kompletnú rekonštrukciu exteriéru, ktorú bude mať v rukách reštaurátor so svojím tímom. Obnovená bude sgrafitová výzdoba v priestoroch ozvučnicových otvorov na veži i nárožné kvádrovanie. Tím sa zamera i na opravu kamennej hlavice, stĺpov a portálu. Po obnove historickej omietky bude vo finále hrať rolu farebná úprava a naniesenie lazúry.

„Začiatok rekonštrukcie bude posu-

Podpisovanie zmluvy na radnici 26. októbra.

nutý na priaznivejšie mesiace, rátame tak marec, apríl. Jej dĺžka bola vyhodnotená na šesť mesiacov,“ hovorí Lenka Bartoš Almášiová z predstavenstva spoločnosti BBA Group, ktorá zastrešuje skrášlenie národnej kultúrnej pamiatky. Úspešný projekt pripomenie obyvateľom historického Kežmarku slávu predkov, ale i zanechá odkaz pre ďalšie generácie.

Patricia Rozgonyiová

Bezpečnejší priechod školákov cez cestu

Mesto Kežmarok dlhodobo spolupracuje s viacerými organizáciami. Jednou z nich je nadácia ČSOB banky, ktorá pomáha už šesť rokov. Podporuje realizovať aktivity, ktoré prinášajú pozitívnu zmenu najmä v oblasti aktívneho a zdravého životného štýlu a vzdelávania.

Primátor mesta Ján Ferenčák podpísal 26. októbra so zástupcom Nadácie Československej obchodnej banky (ČSOB) zmluvu na podporu realizácie priechodu pre chodcov pri Základnej škole s materskou školou Nižná Brána.

Samospráva má s nadáciou dlhodobú spoluprácu a vďaka tomu sa už podarilo zrealizovať niekoľko úspešných projektov. „Jeden z väčších projektov bol zameraný na bezpečnosť, niesol názov Zebra. Vďaka nemu bol zrealizovaný priechod pre chodcov pri parku, kde je tank,“ priblížil spoluprácu primátor. „Ďalší projekt bude priechod pre chodcov so zvýšeným bezpečnostným štandardom pri Nižnej bráne. Osadené budú výstražné solárne znamenia a zebra prekreslená tak, aby bola dostatočne viditeľná pre všetkých, zvýši sa tým hlavne bezpečnosť našich detí,“ dodáva primátor mesta Ján Ferenčák.

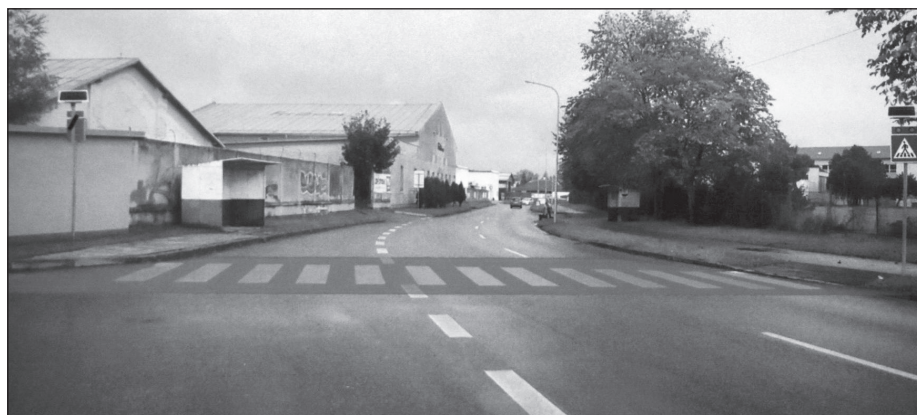
„Všetko úsilie smeruje k tomu, aby sa zvýšila bezpečnosť hlavne pri školských zariadeniach.

Do budúcnosti plánujeme podobné projekty,“ povedal Peter Dominik, zástupca nadácie ČSOB. Bezpečný priechod pre chodcov vznikne za 2 100 € a s jeho realizáciou sa začne čoskoro.

Patricia Rozgonyiová

Podpisovanie zmluvy na radnici 26. októbra.

Vizualizácia nového priechodu pre chodcov v Kežmarku.

V skratke

dokončenie zo str. 4

me. Členovia zúčastnených rodín spoločne vyrábali vtáčie búdky tak, aby sa stali pre vtáctvo vhodným domovom. Parkom sa rozliehal zvuk zatĺkania klincov a búdky boli ozdobené jedinečnou maľbou. Hotové domovy pre vtáčiky našli svoje miesto v parku na stromoch, kde už čakajú na svojich obyvateľov. Úloha parkov a záhrad je dôležitá pre zachovanie biodiverzity, avšak pre návštevníkov sú významné aj ich zdravotné, hygienické a rekreačné funkcie.

Zdroj: spisskabela.sk

Protipovodňové poldre sa na Ľubickom potoku v okrese Kežmarok naplnili na 85 percent, zadržali tak viac ako 87 tisíc metrov kubických vody. V tlačovej správe o tom informovala hovorkyňa Ministerstva obrany SR (MO SR) Martina Koval' Kakaščíková. Dodala, že protipovodňové opatrenia, ktoré vojenské lesy vybudovali v roku 2015 v oblasti Levočských vrchov, pomáhajú s ochranou obyvateľov priľahlých lokalít pred povodňami. Intenzívny a pretrvávajúci dážď počas niekoľkých októbrových dní spôsobil v oblasti vzostup vodných hladín, počas dvoch dní tu spadlo do 55 milimetrov zrážok.

Zdroj: Webnoviny.sk

Prevádzku piatkových a nedeľňajších posilových autobusových spojov pre žiakov stredných škôl v Prešovskom kraji prerušili. Zmeny nastali v piatok 23. októbra. „Prerušenie sa vzťahuje na piatkové posilové spoje, ktoré zabezpečujú zvoz žiakov z internátov, a nedeľňajšie posilové spoje, ktoré sú určené prioritne pre žiakov dochádzajúcich na internáty. Samospráva tak reaguje na zavedenie dištančnej formy výučby pre žiakov stredných škôl a študentov vysokých škôl. Prerušenie prevádzky uvedených posilových spojov v SAD Prešov, SAD Poprad, SAD Humenné a BUS Karpaty avizuje až do odvolania,“ uviedla Lea Heilová z oddelenia komunikácie a propagácie Úradu Prešovského samosprávneho kraja.

Zdroj: PSK

Cenu Prešovského samosprávneho kraja (PSK) za rok 2020 dostali akademický sochár Štefan Koval', riaditeľ Vihorlatskej hvezdárne Igor Kudzej a lekár Marián Kríž. Rozhodli o tom poslanci krajského zastupiteľstva na svojom online zasadnutí. Stotožnili sa tak s návrhom výberovej komisie pre udeľovanie verejných ocenení PSK. Trojicu ocenených vyberali spomedzi 17 doručených nominácií. Medzi nominovanými bol z nášho mesta i historik Milan Choma.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

Nemocnica v Poprade má po vzbure zamestnancov nové vedenie. Novým generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva sa stal Erik Chorvát. Za podpredsedu predstavenstva menovali Michala Neuwirtha, členom predstavenstva sa stal Pavel Pelikán. „Nové predstavenstvo bolo zvolené dočasne, do uskutočnenia nového výberového konania, najdlhšie však na dobu šiestich kalendárnych mesiacov,“ ozrejmila hovorkyňa nemocnice Sylvia Galajda s tým, že všetci noví členovia predstavenstva sú dlhoroční zamestnanci Nemocnice Poprad.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

Stavba Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) napreduje. V októbri sme už mohli vidieť vystavanú druhú nadzemnú časť. Realizácia tohto projektu je výsledkom dlhodobého procesu. Kto do CIZS príde, dostane kompletnú zdravotnú starostlivosť s vysokým štandardom poskytovaných zdravotníckych služieb.

-om-

Zmenu areálu Centra voľného času (CVČ) v Kežmarku badať hneď pri vstupe. Takto za pár dní vyrástla tráva a už budúci jar sa obyvateľom a návštevníkom CVČ naskytne krásny pohľad na revitalizované dopravné ihrisko. V záujme ochrany detí a mládeže a zvýšenia bezpečnosti v danej lokalite sa mesto rozhodlo celý areál oplotiť a v najbližšej dobe pribudne i bezpečnostná kamera napojená priamo na mestskú políciu.

-om-

Výstavná sieň Kežmarok predstavila návštevníkom výstavu Igora Pančuka s názvom Svetlo jesennej palety. „Keď som prvýkrát prišiel do Kežmarku, ani som si nepomyslel, že také krásne mesto sa mi zapíše do duše. Spoznal som tu veľa dobrých ľudí a veľmi sa mi páči architektúra či podujatia, ktoré sa spájajú s históriou mesta a kultúrou, na ktoré môžu byť Kežmarčania hrdí,“ priblížil svoje dojmy z nášho mesta umelec Igor Pančuk. Najviac ho fascinuje múzeum, radnica, hrad, ale i historické uličky.

-om-

Zastupiteľstvo schválilo zmeny v rozpočte a podporilo pripravované projekty

Kežmarskí poslanci počas zasadnutia mestského zastupiteľstva 15. októbra schválili návrh zmeny v rozpočte mesta.

Kasa mesta Kežmarok prišla z dôvodu koronakrízy o dane z príjmu fyzických osôb. Mesto, tak ako ostatné samosprávy, chce štát požiadať o bezúročnú finančnú pomoc.

Poslancami bola schválená partnerská dohoda s poľským partnerským mestom Nowy Targ, vďaka ktorej bude pripravená multimedialná prezentácia s prvkami mappingu na obnovennej fasáde budovy Herza v Novom Targu, ktorá bude venovaná dávnomu cestovaniu a cezhraničným obchodným cestám, čo prispeje k vzdelávaciemu a propagačnému charakteru o kultúrnom dedičstve a identite pohraničia. Schválené bolo spolufinancovanie na ďalšie projekty, ako je energetický audit budov či ďalšie vodozádržné opatrenia.

Poslanci schválili i pripravovanú koncepciu rozvoja športu mesta Kežmarok na obdobie

Poslanci rokovali pre sprísnené hygienické opatrenia vo veľkej sále Mestského kultúrneho strediska v Kežmarku.

2020 až 2027 a dotáciu pre päť športových klubov. Zastupiteľstvo sa dotklo i personálnych zmien v správnej rade Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, kde bol navrhnutý za člena novovymenovaný prednosta Okresného úradu v Kežmarku Ing. Vladimír Škára.

V závere zastupiteľstvo schválilo prenájom

viacerých bytových i nebytových priestorov a nasledovali interpelácie, v ktorých viacerí poslanci vyzdvihli prácu zdravotníkov, ale i zamestnancov Mestského úradu v Kežmarku, Zariadenia pre seniorov a Verejnoprospešných služieb mesta Kežmarok.

Ondrej Miškovič

Projekty podporia turizmus i životné prostredie

Podporou troch projektov Kežmarok smeruje k zlepšeniu turizmu na Spiši a hľadá i na dôležitosť životného prostredia v meste. Pri vízii využila samospráva program cezhraničnej spolupráce, európsky fond regionálneho rozvoja a kohézy fond.

Prešovský samosprávny kraj v spolupráci so Zväzkom Euroregión Tatry a Žilinským samosprávnym krajom vyhlásili výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie finančného príspevku pre mikroprojekty. Jedným z nich bola obnova fasády dávneho hotela Herza v Novom Targu na historickej ceste z Krakova na Spiš a do Uhorska. Prioritou projektu je najmä ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia. Prostredníctvom projektu sa zrealizujú dva špecifické ciele: zatraktívnenie historickej budovy v Novom Targu a šírenie a popularizácia poznatkov o spoločnom poľsko-slovenskom kultúrnom dedičstve medzi obyvateľmi pohraničia. Mesto Kežmarok spoločne s mestom Nový Targ pripraví multimedialnú prezentáciu

s prvkami mappingu na obnovennej fasáde budovy Herza, ktorá bude venovaná dávnomu cestovaniu a cezhraničným obchodným cestám, čo prispeje k propagácii kultúrneho dedičstva a identity pohraničia. Multimedialná prezentácia bude zverejnená na webovej stránke projektových partnerov, vďaka čomu bude dostupná pre širokú verejnosť. Predpokladaná výška výdavku na realizáciu je takmer 70 tisíc eur, ktoré samospráva dostane z projektu, bez toho, aby sa to dotklo mestskej kasy.

Mesto Kežmarok prijalo výzvu na nenávratný finančný príspevok so zameraním na rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni. Jej hlavnou úlohou je energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. V rámci

mestských oblastí je dôležitá podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility, ktorá smeruje k zmierneniu zmeny klímy. Po uzavretí hodnotiaceho kola sa realizácia všetkých aktivít začne do 20 mesiacov. Vhodným oprávneným typom aktivity bude rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni vypracovaním účelových energetických auditov. Celkový rozpočet projektu bol vyčíslený na 100 tisíc eur.

Tretí projekt je zameraný na budovanie vodozádržných opatrení v urbanizovanej krajine. Mesto sa tak adaptuje na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, predovšetkým na ochranu pred povodňami, ktorých téma je neustále aktuálna. Predpokladaná dĺžka realizácie projektu sú dva roky. Primárne budú opatrenia, ktoré zachytávajú zrážkovú vodu. V druhom rade chce Kežmarok nahradiť nepriepustné povrchy za plne vegetačné, polovegetačné alebo iné priepustné povrchy, ktoré majú vodozádržnú funkciu. Prostredníctvom zelene sa podporuje výpar vody. Výška rozpočtu je predpokladaná na 200 tisíc eur.

Patricia Rozgonyiová

Na zosnulých spomíname nielen na dušičky

Verejnoprospešné služby Mesta Kežmarok zavádzajú do praxe nový prevádzkový poriadok. Ten by mal návštevníkov cintorínov upovedomiť o tom, aké pravidlá treba na cintorínoch dodržiavať.

V súčasnosti sa v Kežmarku nachádzajú tri pietne miesta pre zosnulých. V centre mesta je starý historický cintorín. Jeho kapacita je už značne využitá. Pohrebne služby sa snažia kontaktovať žijúcich a informovať ich o zanedbanosti hrobových miest. Po určitom čase sa prekvalifikujú na voľné. „Postupne budeme určovať, keď bude záujem zo strany Kežmarčanov, že tieto miesta sa môžu obsadiť,“ povedal Ľubomír Čuban, zamestnanec pohrebných služieb Pieta. Inou možnosťou je nový cintorín, ktorý sa nachádza na Kamennej bani pri lesoparku Sever. Je rozdelený na sedem parciel na klasické pochovanie, čo predstavuje približne 1 300 hrobových miest a urnový háj.

Pre verejnosť sú kežmarské cintoríny prístupné od 16. októbra do 3. novembra celý deň. Výnimku tvorí ortodoxný židovský cintorín. „Pri sčítaní obyvateľstva sa k židovskému náboženstvu a národnosti neprihlásil nikto. V meste teda niet židov. Na tabuľke na bráne cintorína je napísané číslo telefónu, kde sa dá dostať ku kľúčom,“ tvrdí Mikuláš Lipčák, znalec židovskej obce na Spiši.

Pri najbližšej návšteve hrobového miesta by sme mali myslieť i na jeho nájomnú zmluvu. Podľa prevádzkového poriadku

a zákona je písaná na žijúcu osobu. Dôležité je dbať i na dobu trvania spomínanej zmluvy. Patričné dokumenty si môže pozostalý overiť a doplniť v kancelárii pohrebných služieb Pieta na Ul. Jakuba Kraya 20. „V našom programe máme kompletnú dokumentáciu a archív všetkých hrobových miest na starom a novom cintoríne,“ dodáva Ľubomír Čuban.

Ekumenická bohoslužba na cintoríne

V predvečer Pamiatky zosnulých sa v Kežmarku konala ekumenická pobožnosť.

Ekumenickej pobožnosti sa pre sprísnené vládne opatrenia v predvečer Pamiatky zosnulých 1. novembra zúčastnil len primátor mesta Ján Ferencák, rímskokatolícky farár a dekan František Trstenský, gréckokatolícky farár Marián Sterančák, evanjelický farár Roman Porubán a riaditeľ Verejnoprospešných služieb Mesta Kežmarok Miroslav Škvarek.

„V staroveku cintorín sa nazýval, že to je necro polis – mesto mŕtvych. Ale my v duchu slova Božieho a slova apoštola Pavla toto miesto nazývame tak, že je to miesto nádeje. Nádeje vo vzkriesenie ako Boh vzkriesil svojho syna Ježiša Krista,“ povedal

Na konci ekumenickej pobožnosti bolo zapálených 100 sviec na novom a 100 sviec na starom cintoríne v Kežmarku.

počas ekumenickej bohoslužby František Trstenský, dekan rímskokatolíckej farnosti v Kežmarku.

Sprísnené opatrenia nedovoľovali účasť viacerých osôb na ekumenickej pobožnosti a tak symbolickým aktom zapálenia dvesto sviec na cintorínoch v Kežmarku vyjadrilo vedenie mesta solidaritu s občanmi, ktorí tieto sviece nemôžu zapáliť kvôli ochoreniu, karanténe alebo pre zákaz vychádzania.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Ondrej Miškovič

Prezentačná výstava žiakov výtvarného odboru ZUŠ Antona Cígera

V Základnej umeleckej škole I. W. Kráľa v Považskej Bystrici sa v septembri 2020 uskutočnilo Bienále výtvarnej alternatívy 2020 – samostatná prezentačná výstava víťazov XV. Bienále z roku 2019 – celoslovenskej súťaže s medzinárodnou účasťou.

Súčasne sa uskutočnil aj celoslovenský dvojročný seminár pre pedagógov s obmedzeným počtom účastníkov. V roku 2019 sa žiaci výtvarného odboru ZUŠ A. Cígera v Kežmarku zúčastnili so svojimi dielkami na XV. bienále Výtvarných alternatív v Považskej Bystrici, celoslovenskej súťaže s medzinárodnou účasťou, vyhlásenej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Súťaž a prehliadka Výtvarných alternatív bola zameraná na inovatívne

riešenia výtvarných problémov a námetov vo výtvarnej tvorbe detí a mládeže. Za kolekciu prác, ktorú tvorili plošné práce, priestorové práce, výtvarný cyklus, práce s textilom a projekt s fotodokumentáciou, na základe hodnotenia odbornej poroty ZUŠ A. Cígera získala hlavnú cenu a zároveň bolo slávnostne odovzdané ocenenie pre školu za najlepšiu kolekciu prác.

Základná umelecká škola Antona Cígera Kežmarok ako víťaz hlavnej ceny Ministerstva

školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky mala právo na samostatnú prezentačnú výstavu v roku 2020. Túto neľahkú a zodpovednú úlohu i napriek pandémie koronavírusu sme si splnili v tomto školskom roku. Hneď na začiatku výstavnej miestnosti v priestoroch ZUŠ IWK Považská Bystrica steny zdobia plošné výtvarné práce žiakov našej školy doplnené keramikou a dlhou textilnou stonožkou, ktorá má v skutočnosti naozaj sto nôh z ponožiek. Sme hrdí na to, že žiaci výtvarného odboru pod vedením učiteliek Gabriely Kornajovej a Jany Vaksmundskej mali príležitosť pri takej významnej udalosti prvýkrát reprezentovať nielen ZUŠ A. Cígera, ale aj mesto Kežmarok.

Jana Vaksmundská
ZUŠ A. Cígera Kežmarok

Október v materskej škole sa niesol v duchu úcty k starším

Jeseň je obdobie, pre ktoré je príznačné zafarbenie prírody do najkrajšieho šatu plného farieb, posledných hrejivých lúčov slnka a postupnej prípravy na zimu.

Október, mesiac úcty k starším, ktorý je oslavou jesene života, keď prichádza čas prejsť úctu tým skôr narodeným, čas, keď treba vysloviť milé slovo, vysloviť poďakovanie a pranie.

Stalo sa už tradíciou, že v Materskej škole Cintorínska 3 v Kežmarku si v októbri uctievať starších pri príležitosti mesiaca úcty k starším besiedkou, na ktorej vystúpia deti s kultúrnym programom a odovzdaním darčiek starým rodičom. Nebolo to ináč ani teraz v októbri, aj napriek pandémie koronavírusu, ale nie za prítomnosti starých rodičov, ale zamestnancov Kežmarskej televízie, ktorá v triedach

Vystúpenie žiakov MŠ Cintorínska 3 pre starých rodičov.

slniečka, včielky, lienky a žabky natočila pripravené krátke programy detí – piesne, básne, tance a vyrobené darčeky pre starých rodičov. Všetci starí rodičia, ktorí majú v materskej škole svoje vnúčatka, ale aj ostatní starší ľudia žijúci v meste Kežmarok si môžu pozrieť tento program v Kežmarskej televízii doma v bezpečí a v pohode.

Týmto programom sme chceli potešiť všetkých starých rodičov a popriať im veľa zdravia, tvorivých síl, pozitívnej energie, pohody v kruhu najbližších, poďakovať sa za starostlivosť, vládne slovo, objatie a úsmev na tvári nielen počas októbra, ale počas celého roka.

Alena Bobovská

Mestská polícia kontrolovala vyhradené miesta pre vozidlá prepravujúce osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

V dňoch 20. a 21. októbra 2020 boli príslušníkmi mestskej polície na teritóriu mesta vykonávané preventívno bezpečnostné kontroly, ktoré boli zamerané na rešpektovanie vyhradených miest pre vozidlá prepravujúce osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Celkom bolo denne skontrolovaných 108 takýchto miest. Potešilo nás, že iba v jednom prípade bolo zistené porušenie parkovania na vyhradenom mieste iným vozidlom, za ktoré bol vodič riešený v zmysle platných právnych predpisov. Vykonávanými kontrolami boli zistené aj nedostatky v označení týchto miest, resp. poškodené dopravné značky, ktoré sú riešené s kompetentnými osobami, aby došlo k čo najrýchlejšej náprave.

Mestská polícia žiada vodičov, aby rešpektovali vyhradené miesta pre vozidlá prepravujúce osoby s ŤZP. Akcia bola vykonaná aj na základe podaných oznámení, v ktorých sa občania sťažujú na parkovanie vozidiel na vyhradených miestach, ktorých vodiči nemajú parkovací preukaz. Čo umožňuje parkovací preukaz a aké sú pravidlá jeho používania? Výnimky plynúce z držiteľstva

parkovacieho preukazu sú ustanovené zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, kde je uvedené, že:

Vodič vozidla s parkovacím preukazom:

- môže stáť na mieste vyhradenom pre vozidlá prepravujúce osoby s ŤZP,
- nemusí po nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz stáť,
- môže, ak je to nevyhnutné, vchádzať aj tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzenému okruhu vozidiel a do pešej zóny; pritom nesmie ohroziť bezpečnosť cestnej premávky; týmto oprávnením nie je dotknutá povinnosť vodiča uposluchnúť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta.

Parkovací preukaz fyzickej osoby so zdravotným postihnutím sa umiestňuje v prednej časti vozidla tak, aby bola jeho predná časť jasne viditeľná na účely kontroly.

Pravidlá však platia aj pre používateľa parkovacieho preukazu, ktoré určujú, že:

- môže ho používať iba osoba, ktorej ho vydal úrad práce, sociálnych vecí a rodiny alebo iný oprávnený orgán v zahraničí,
- používa sa na vozidle, ktoré prepravuje osobu s ŤZP odkázanú na individuálnu prepravu alebo s praktickou alebo úplnou slepotou oboch očí,
- môže sa používať na vozidle len pri preprave osoby, ktorá je jeho držiteľom, inak je vodič povinný ho odstrániť z vozidla.

Veríme, že aj takýmito kontrolami dôjde k zvýšeniu povedomia vodičov a pri parkovaní svojich vozidiel si budú dôslednejšie všímať, či sa nejedná o parkovacie miesto vyhradené pre ťažko zdravotne postihnuté osoby. Cieľom tejto ako aj budúcich kontrol bola aj výchova vodičov k rešpektovaniu zákazu stáť na takýchto miestach a to nielen z dôvodu, že to zákon prikazuje, ale hlavne z dôvodu ohľaduplnosti k vodičom, pre ktorých je takéto miesto nevyhnutné pre ich „normálne fungovanie“.

Štefan Šipula
náčelník mestskej polície

Úspešné leto a kreatívna jeseň pod taktovkou umenia

Netradičné miesta prilákali návštevníkov na viaceré kultúrne podujatia v Kežmarku. Umelecký zážitok priniesli vernisáže, výstavy či premietania filmov pod holým nebom. Ako sa kultúra v meste popasuje so vzniknutou situáciou v najbližších dňoch?

Pod 43 podujatí s v lete podpísalo Mestské kultúrne stredisko (MsKS). Niektoré z nich sa konali aj v doposiaľ ešte nevyužívaných priestoroch. „V záhrade mestskej knižnice boli podujatia pre rôzne vekové skupiny. Takisto sme urobili v tejto záhrade aj dve vernisáže v rámci výstavnej siene. Zároveň sme oživilí priestor za administratívou Mestského kultúrneho strediska, kde sme zorganizovali Kino v záhrade,“ približuje Barbora Kaprálová, riaditeľka MsKS v Kežmarku. Súčasťou bol i o cestovateľský večer, ktorý prezentoval Kežmarčan

Daniel Dluhý. Jeho súčasťou bolo i premietanie krátkeho dokumentu z Číny.

Prostredníctvom online vysielania by chcela kultúra v meste predstaviť najmä nové formáty, či už spomínané cestovateľské kino. Pod Tatrami, a najmä v Kežmarku žijú ľudia, ktorí ešte pred pandémiu stihli precestovať kus sveta a chcú o svojich zážitkoch rozprávať verejnosti. „Do popredia chceme dostať aj našich kežmarských umelcov. Sú tu šikovní ľudia a verím, že cez online formu nám v obývačkách spríjemnia nasledujúce novembrové a decem-

brové dni,“ dodáva Barbora Kaprálová. Zamestnanci kultúry pripravujú aj spomienkový večer na nedávno zosnulú nosičskú legendu Laca Kulangu. Kežmarské kino Iskra pôjde opäť v režime Kino doma. Zakúpením vstupenky za symbolickú cenu môže divák podporiť kultúru v meste aj v týchto zložitých časoch.

Do druhej vlny pandémie boli mestská knižnica a výstavná sieň prístupné aj verejnosti. Jediné obmedzenie sa týkalo čítárne, kde je stanovená dĺžka pobytu. Riadenie a prevádzkové hodiny usmerňuje Slovenská národná knižnica v Martine. V novembri sa v priestoroch výstavnej siene môže návštevník tešiť na výstavu Farbené do modra. Spolupráca s Ústredím ľudovej umeleckej výroby priniesie aj trojrozmerné objekty, ktoré sú inšpirované modrotlačou.

Beata Oravcová, Patrícia Rozgonyiová

Kino Iskra zaujalo divákov aj v čase pandémie

Premietanie filmov vo vašej obývačke alebo pod hviezdami v záhrade. Takto vyzerali kultúrne podujatia uplynulých dní. Na aktuálne otázky o ceste filmového zážitku k divákovi nám odpovedala vedúca kina Iskra Oľga Semanová.

Ako pandémia zmenila fungovanie kežmarského kina Iskra?

Naše kino je poznačené pandemiou už od marca, keď sme ho v prvej vlne museli zatvoriť až na tri mesiace. Priniesli sme už počas prvej vlny divákovi projekt Kino doma a pokračujeme v ňom aj v druhej vlne. V pohodlí domova si ta môže divák zakúpiť vstupenku na vybraný film a v určitej hodine si ho pozrieť. Ide hlavne o projekt, pri ktorom cítime potrebu byť spojení s našimi divákmi, aj keď nemôžu prísť do kina, a zase diváci svoje kino podporia kúpou vstupenky. Už počas prvej vlny sme rozmýšľali, čo ďalej, keď sa kino znovu otvorí. Ponuka filmov však bola značne obmedzená, rušili sa premiéry a tušili sme, že veľká návštevnosť divákov v kine nebude, keďže sú ľudia dosť opatrní v interiéri. Tak vznikol projekt Kino v Záhrade – zriadili sme ho svojpomocne v záhrade Mestského kultúrneho strediska a premietali sme počas letných mesiacov. Kino v Záhrade sa tešilo veľkej obľube a predstavenia boli vypredané.

Vnímate významné rozdiely v návštevnosti oproti prvej vlne?

Kino Iskra obnovilo premietanie šesťkrát v týždni naplno od septembra. Pokles divá-

kov bol skutočne oproti návštevnosti, ktorú sme mali predtým, dosť výrazný. Postupne sa začali objavovať v ponuke filmov zaujímavé premiéry a návštevnosť v druhej polovici septembra začala rásť. No keďže sa objavila

Diskusia pred premietaním dokumentárneho filmu Milan Sládek.

druhá vlna, kiná dostali stopku a teraz neviem povedať, dokedy bude kino zatvorené, takže si necháme ešte čas na porovnanie.

Ako sa kino vysporiadalo so sprísnenými opatreniami na hromadných akciách, ako bol napríklad Febiofest, Medzinárodný festival horských filmov a iné akcie?

Celkom sme sa potešili, že kino na začiatku druhej vlny nebolo úplne zatvorené a dostali sme limit 50 divákov, ale keďže ľudia začali byť veľmi opatrní, niekedy sme film ani

nepremietali, keďže nikto neprišiel. V kine nebol žiaden problém s rešpektovaním nariadení, diváci boli ochotní dodržiavať prísne hygienické podmienky. V rámci Febiofestu sme odohrali len jeden filmový večer, potom sme dostali opäť úplnú stopku. Zrušený bol aj Medzinárodný festival horských filmov, ktorý sa presunul do online formy.

Ovplyvnila pandémia výber premietaných filmov?

Veľmi. Výber filmov bol obmedzený, rušili sa premiéry, mala som naplánované premietania na určité obdobie a musela som to rušiť na základe stiahnutia filmu od distribútora a veľakrát prispôbovať program podľa toho, čo v ponuke ostalo, alebo z repríz.

Aká je spätná väzba od divákov na vzniknutú situáciu?

Mrzí nás táto situácia, ale diváci to vedia pochopiť. Verím, že táto doba čím skôr pominie a opäť sa nám budú radi vracieť do kina. Chcem sa im veľmi pekne poďakovať za ich priazeň a teším sa na nich opäť v kine.

Uvažujete aj o streamovaní filmov?

Streamovanie je určite zaujímavé a v tejto dobe patrí medzi najlepšie riešenia, ako priniesť divákovi film. Bohužiaľ, atmosféru z premietania a zážitok z filmu na veľkom plátne v kinosále neprinesie.

Patrícia Rozgonyiová

Každodenné sa mu stalo vzácnosťou

Stretávame sa s nimi každý deň. Majú väčšiu či menšiu hodnotu. Zbierka Jána Zakucia je naozaj unikátna. Zmyslom nulovej bankovky je spropagovať významnú pamiatku, turistické miesto, múzeum alebo známu osobnosť.

Odkedy sa venujete zbieraniu bankoviek?

Svoju zbierku som začal prvou nulovou bankovkou z Banskej Bystrice. Mám každú slovenskú a niektoré české. Iné zahraničné nezbieram. Snažím sa ich nazbierať všetky. Keby mi nejaká chýbala, už by to pre mňa nemalo taký význam. Keďže z časových dôvodov sa nemôžem zúčastniť na každom predaji, na inom mieste si zakúpim viac bankoviek, aby som mal na výmenu tých, ktoré mi chýbajú. Zbieram aj zachovalé slovenské koruny v hodnote 20- až 5 tisíc, ktoré tiež používam na výmenu 0-eurových bankoviek.

Čím sú nulové bankovky výnimočné?

Samozrejme tým, že ich predajom sa podporuje turizmus na Slovensku a zároveň prezentujú naše kultúrne pamiatky a významné osobnosti, ako napr. Andrej Braxatoris-Sládkovič alebo P. O. Hviezdoslav, ktoré už tiež boli vydané. Pre nás zberateľov je bankovka výnimočná s čo najnižším číslom. Čím nižšie číslo, tým vyššia je jej hodnota. Prvých sto ide na prezentačné účely, od čísla 101 ide pre zberateľov. Pri každom predaji je prítomný aj predstaviteľ Eurosouveniru, aby boli dodržané ich pravidlá. Cena bankovky sa líši od číslovania a počtu vydaných kusov. Vydávajú sa v päťtisícusových nákladoch, v 10 tisíc a 15 tisícusových nákladoch. Najvyššiu cenu má, samozrejme, najnižší náklad. Inštitúcie, aby atraktívni konkrétnu bankovku, vyrobí k nej set. Je ich obmedzené množstvo. Ku každému sa teda nedostane. Jeho cena je 10 – 15 €, po výpredaji môže dosiahnuť hodnotu až 100 €. Set Výročie Nežnej revolúcie som nemal, tak som ho vymenil. Sú v ňom dve bankovky, jedna česká a jedna slovenská. Sety sa dali kúpiť v oboch krajinách. V súčasnosti sa bankovky predávajú v novom dizajne, obohatenom hviezdikami.

Alebo na bankovke SOS Senior je vyobrazená tvár s rúškom, vzhľadom na pandemickú situáciu. Má i špeciálnu potlač, ktorá pod svetlom ukáže nápis anniversary 2020.

V roku 2018 vydalo i mesto Kežmarok nulovú bankovku. Čo o nej viete a aká je jej hodnota?

Nápad zamestnankyne Múzea v Kežmarku Barbory Thomayovej vydať nulovú bankovku zožal úspech. O bankovku bol obrovský záujem, keďže sa nedala rezervovať, ani poslať poštou. Bankovka má jeden z najkrajších grafických návrhov. Je ôsma v poradí. Kežmarok vydal dve série nulových bankoviek. Prvé vydanie už určite nie je predajné, druhé áno. Niektoré inštitúcie vydali po dve a viac bankoviek. Bratislava má napríklad už štyri. Nulovú bankovku vydali i v neďalekej Belianskej jaskyni.

Myslíte si, že ľudia zbierajú skôr mince, alebo bankovky? Stretli ste sa so zaujímavými zberateľmi?

Určite mince. Numizmatikov zaujíma historická hodnota. Tieto nulové bankovky na Slovensku vychádzajú od roku 2018, v Európe bol tento projekt už skôr. Sú medzi nami zberatelia, ktorí zbierajú všetky druhy bankoviek s rovnakým číslom, alebo s dátumom svojho narodenia, narodenia svojich detí a pod. Preto idú na dané miesto predaja už 2 – 3 dni vopred, aby boli prví v poradí a získali svoje zberateľské číslo. Poznáam jedného zberateľa, ktorý zbiera iba číslo 900, lebo jeho auto ho má rovnaké. Pre mňa osobne by bolo zbieranie konkrétnych čísel náročné. Ale tiež sa snažím získať „pekné čísla“ do svojej zbierky, preto nie raz si tiež musím privstať, aby som bol 3 až 4 hodiny pred predajom na danom mieste.

Ján Zakucia so svojou zbierkou nulových bankoviek.

Kežmarská nulová bankovka vydaná v roku 2018.

Máte okrem zbierky nulových bankoviek aj iné hobby?

Áno, treba mať nejaký koníček. Voľakedy, keď som bol mladý, zbieral som odznaky. V súčasnosti som chcel niečo aj sám vytvoriť a zároveň vyskúšať si svoju zručnosť a tvorivosť. Začal som pracovať s drevom, resp. vyrábam drevené dizajnové nástenné a stolové hodiny z rôzneho druhu dreva, rôznych veľkostí. Práca s drevom je mi blízka, keďže môj otec pracoval ako stolár, čiže mám teoretické poznatky, ktoré teraz využívam pri svojej práci.

Patricia Rozgonyiová

Víťazom Ceny čitateľov Anasoft litera sa stal dokuromán Posledná barónka

Cena Anasoft litera sa každoročne udeľuje pôvodne slovenskému prozaickému dielu. Desiatku finalistov vyberá odborná porota určená pre daný ročník. Verejnosť môže vyjadriť svoj názor elektronickým hlasovaním a vybrať tak najlepšiu beletriu v Cene čitateľov.

Autor knihy Silvester Lavrík, rodák zo Spiša, si na barónku osobne spomína ako dieťa. „Keď som sa ja mal možnosť s ňou stretnúť, tak bola pre mňa naozaj silným, exotickým reprezentantom

sveta. Cítil som v ňom, že bol posúvaný podľa iných pravidiel ako ten môj svet,“ hovorí autor dokurománu. Na stránkach knihy načrtol osud šlachtickej rodiny ako predstaviteľky určitých

hodnôt, ktoré narážajú na dobovú realitu a politické maniere v priebehu dekád 20. storočia. Čitateľ spoznáva barónku Margitu Czobelovú očami rozprávača Šlauka, agenta nasadeného novou komunistickou mocou priamo do kaštieľa v Strážkach. Vytvára protipól k neteri maliara Ladislava Medňanského, ktorej vytrvalosť čeliť problémom sa po čase vyplatila. Verila v silu zdravého rozumu a sústavne konala dobro. Jej príbeh pretkáva aj korešpondencia s láskou na fronte prvej svetovej vojny Andrišom. Odkaz po poslednej barónke je stále živý v pamäti Kežmarčanov a aj prostredníctvom jej zbierky kníh, obrazov či sôch.

Patricia Rozgonyiová

Celoplošné testovanie v Kežmarku

Vo štvrtok 29. 10 o trinástej hodine zasadali opäť krízový štáb. Znova boli prítomní zástupcovia všetkých zložiek a kontrolovali zadanie úlohy. Zabezpečilo sa plnohodnotné osvetlenie na večer pre zdravotníkov a administrátorov.

V piatok 30.10 bol rozvoz zvyšného materiálu, na budovy a blízke okolie odberných miest sa lepili smerové značenia. O štrnástej bolo školenie všetkých zainteresovaných v rátnane vojakov v kine Iskra. Mesto Kežmarok vydalo zúčastneným balíčky OOPP, ktoré obsahovali ochranné obleky, štíty, respirátory a rukavice.

Hlavnou prioritou bolo, aby to bolo pre našich zamestnancov čo najbezpečnejšie. Vo večerných hodinách nastal problém so zoznamom zdravotného personálu, ktorý nebol kompletný. Sám primátor obvolal našich zdravotníkov a chýbajúcich doplnil včas.

V sobotu 31.10 ráno o šiestej prechádzal krízový štáb všetky okrsy a kontroloval ich pripravenosť na otvorenie pre verejnosť. To prebehlo takmer vo všetkých odberných miestach načas. Priestory bolo potrebné ešte nafotiť a doplniť chýbajúci materiál na niektorých okrskoch, čo

sa podarilo v krátkom časovom horizonte zabezpečiť. Počas celého dňa sme chodili po všetkých odberných miestach, či nenastal nejaký problém. Po ukončení testovania 31.10 o desiatej hodine sa do ranných hodín sa vykonávala dezinfekcia všetkých priestorov. V nedeľu bol priebeh obdobný.

V pondelok 2.11 sme priestory škôl dezinfikovali certifikovanou firmou, ktorá má na to koncesnú listinu.

Pripravili sme si pre Vás prehľadnú tabuľku všetkých testovaných a pozitívnych prípadoch v našom meste. Celkovo počet testovaných v našom meste bol po dvoch kolách testovania 17585 občanov a z toho počtu bolo 219 pozitívnych prípadov.

1. Mestská športová hala Vlada Jančeka

Adresa: Nižná brána 2250		Ulice: Biela voda, Hradská cesta, Michalská, Nad traťou, Pod traťou, Polná, Pradiareň, Pri zastávke, Strelnica, Tehelňa, Továrenská		Smer odberu: Od čerpacej stanice Slovnaft cez parkovisko športovej haly ku bočnému vchodu do haly.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
607		70		555	
		8		5	
Otestovaných spolu: 1378		Pozitívnych spolu: 16		146	
				0	

ZŠ s MŠ Nižná Brána

Adresa: Nižná Brána 8		Ulice: Hradný vrch, Pod lesom, Severná, Garbiarska		Smer odberu: Od STS ku hlavnému vchodu Základnej školy.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
463		182		494	
		10		1	
Otestovaných spolu: 1308		Pozitívnych spolu: 13		169	
				0	

3. SOŠ Garbiarska 1

Adresa: Garbiarska 1		Ulice: Možiarska, Nižná brána, Košická – párne		Smer odberu: Od okresného úradu smerom ku hlavnému vchodu administratívnej budovy SOŠ.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
611		157		562	
		6		1	
Otestovaných spolu: 1472		Pozitívnych spolu: 13		142	
				1	

4. Mestské kultúrne stredisko

Adresa: Starý trh 46		Ulice: Fraňa Kráľa, Hradné námestie, Jakuba Kraya, Kostolné námestie, Nová, Priekopa, Slavkovská, Starý trh, Trhovište, Košická- nepárne		Smer odberu: Od požiarnej zbrojnice ku hlavnému vchodu Mestského kultúrneho strediska.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
628		62		522	
		10		1	
Otestovaných spolu: 1337		Pozitívnych spolu: 12		125	
				0	

5. Hotelová akadémia Otta Brucknera

Adresa: Dr. Alexandra 29		Ulice: Baštová, Dr. Alexandra, Hlavné námestie, Hviezdoslavova, Tvarožniarska, Toporcerova, Mesto Kežmarok, Kušníerska brána		Smer odberu: Od okresného úradu k hlavnému vchodu hotelovej akadémie.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
612		122		568	
		16		7	
Otestovaných spolu: 1493		Pozitívnych spolu: 25		191	
				2	

6. ZŠ Dr. Daniela Fischera

Adresa: Fischera 2		Ulice: Dávida Frölich, Jesenského, J. Záborského, Kamenná baňa, Kláštorňa, Komenského, Kukučínova, Ľubická cesta, P.J. Šafárika, Rázusova, S. Tomášika, Štúrova, Zochova		Smer odberu: Od lekárne Echinacea k hlavnému vchodu základnej školy.	
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra	
683		164		703	
		20		6	
Otestovaných spolu: 1783		Pozitívnych spolu: 30		233	
				2	

7. Reduta

Adresa: Hlavné námestie 3		Ulice: Cintorínska, Huncovská, Martina Lányiho, Nábrežná, Sihoť, Vyšný mlyn, Záhradná, Suchá hora, Ivana Stodolu		Smer odberu: Od Unibanky ku hlavnému vchodu bývalej knižnice.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
665	15	104	1	519	2	183	0
Otestovaných spolu: 1471				Pozitívnych spolu: 18			

8. Gymnázium P. O. Hviezdoslava

Adresa: Hviezdoslavova 20		Ulice: Dr. Daniela Fischera, Gaštanová, Gen. Štefánika, Jána Chalupku, Krvavé pole, Mučeníkov, Tatranská		Smer odberu: Od hlavnej cesty okolo oplotenia gymnázia ku hlavnému vchodu do gymnázia.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
497	8	121	1	498	5	168	2
Otestovaných spolu: 1313				Pozitívnych spolu: 12			

9. SOŠ – Dielne

Adresa: Tvarožníanska 1		Ulice: Bardejovská, Levočská, Weilburská		Smer odberu: Od starého futbalového štadióna (rsp. po- hostinstva King) cez železnú bránu do areálu dielni SOŠ.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
518	7	122	1	498	5	168	2
Otestovaných spolu: 1306				Pozitívnych spolu: 15			

10. Futbalový – atletický štadión F1

Adresa: Trhovište 2		Ulice: Lanškrounská		Smer odberu: Od športovej haly Focus cez železnú bránu do areálu futbalového štadióna a atletickú dráhu na tribúnu futbalového štadióna.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
635	10	93	1	547	9	110	0
Otestovaných spolu: 1385				Pozitívnych spolu: 20			

11. Materská škola, Karola Kuzmányho 41

Adresa: K. Kuzmányho 41		Ulice: Karola Kuzmányho, Obrancov mieru		Smer odberu: Od spodných bytoviek na ul. Karola Kuzmányho ku obchodnému stredisku Sintra a následne ku hlavnému vchodu cez železnú bráničku materskej školy.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
596	13	168	3	658	4	271	1
Otestovaných spolu: 1693				Pozitívnych spolu: 21			

12. ZŠ s MŠ sv. Kríža

Adresa: Petržalská 21		Ulice: Južná, Petržalská		Smer odberu: Od ul. Lanškrounská okolo oplotenia základnej školy smerom ku vchodu telocvične základnej školy.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
624	12	164	1	494	6	271	2
Otestovaných spolu: 1553				Pozitívnych spolu: 20			

13. Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra

Adresa: Huncovská 42		Ulice: Bez vymedzenia ulíc		Smer odberu: Od administratívnej budovy smerom k MOM.			
Sobota, 31. októbra		Nedeľa, 1. novembra		Sobota, 7. novembra		Nedeľa, 8. novembra	
-----	-----	93	3	-----	-----	-----	-----
Otestovaných spolu: 93				Pozitívnych spolu: 3			

Celoplošné testovanie obyvateľov v Kežmarku

	Sobota, 31. októbra	Nedeľa, 1. novembra	Sobota, 7. novembra	Nedeľa, 8. novembra	Spolu
Otestovaných	7139	1622	6651	2173	17585
Pozitívnych	135	23	51	10	219

Krízový štáb mesta Kežmarok zasadal 26. októbra zasadacej miestnosti mestského úradu. Členovia krízového štábu si rozdelili úlohy vyplývajúce z celoplošného testovania.

Mesto sa intenzívne pripravovalo na celoplošné testovanie na prítomnosť ochorenia COVID-19. Bolo potrebné všetky odberné miesta fyzicky prejsť a skontrolovať.

V piatok 30. októbra príslušníci armády vybaľovali všetky potrebné veci na odbery. Na odbernom mieste 4 bol Kežmarčan Milan Pavlík.

V Kine Iskra 30. októbra prebehla inštruktáž administratívnych pracovníkov a dobrovoľníkov na celoplošné testovanie za účasti vedenia mesta a armády.

V exteriéroch budov pribudli stany, v interiéroch okrem iného stoly a stojany s dezinfekciou. V miestnostiach určených na čakanie sa vytvorili predpísané rozmiestnenia stoličiek.

Na odbernom mieste č. 1 - Športovej hale Vlada Jančeka spríjemnil podvečer Matúš Smolen hrou na akordeón a ľudovými piesňami.

Počas prestávky v prvý deň testovania sa kontrolovali všetky odberné miesta v meste.

Odberové miesta sme vo večerných hodinách sme nasvietili, zistili aktuálne požiadavky a zároveň rozviezli zabezpečenú večeru pre odberné tímy.

Mesto Kežmarok v spolupráci s Nemocnicou Dr. Vojtecha Alexandra Kežmarok, spustilo pre občanov v nedeľu 1. novembra, 13. odborné pracovisko, ktoré bolo určené pre všetkých obyvateľov bez vymedzenia ulíc.

Skauti poskytli pomocnú ruku ako dobrovoľníci. V nedeľu 1. novembra sme navštívili dobrovoľníka z Mestskej športovej haly Vlada Jančeka, skauta Maroša Brodanského, ktorý v deň svojich narodenín sa rozhodol pomôcť.

Dobrovoľný hasičský zbor mesta Kežmarok strávil noc z 1. na 2. novembra vykonávaním dezinfekcie odborných miest.

Prvý víkend testovania i napriek náročnosti priniesol mnoho pekných spomienok. V odborných tímoch sa vytvorili priateľstvá, ktoré spájajú rovnaký cieľ v pomoci občanom.

Civilná ochrana mesta Kežmarok 3. a 10. novembra asistovala pri zbere biologického odpadu z celoplošného testovania obyvateľstva na prítomnosť ochorenia COVID-19. Za asistencie zamestnancov mestského úradu sa tento materiál podarilo veľmi rýchlo vyviezť z nášho mesta.

Mesto Kežmarok zabezpečilo obеды a večere počas celého testovania a pre všetkých ľudí z odborného tímu.

Administratívni pracovníci boli v prvom kontakte s testovanými.

Zisťovanie podnetov v rámci Civilnej ochrany mesta Kežmarok s armádnymi zložkami na odborných miestach prebiehalo viackrát do dňa. Občania si pochvaľovali organizáciu a snahu mesta zabezpečiť plynulý priebeh celoplošného testovania.
foto: Ondrej Miškovič a AGEL.sk

Ružou Hviezdoslav spomíname na sto rokov bez Hviezdoslava

Predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej, laureáta Ceny primátora mesta Spišská Nová Ves, našla vyšľachtenú Ružu Hviezdoslav. Dnes si k nej môžeme privoňať a obdivovať jej krásu všetkými zmyslami nielen v Rozáriu Olomouc, ale aj v Kežmarku.

Šľachtiteľom unikátnej ruže bol v roku 1936 Ján Böhm z Českej republiky. Z dvoch druhov ruží vyšľachtil nový čajohybrid floribund – „čajovú miešanku“. Býva 0,7 metrov vysoká, veľkokvetá s medenočervenou farbou. Vôňu má po jablkách. Predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej oslovila pestovateľa Miloslava Šípa, ktorý spravuje ružové a okrasné škôlky v Skaličanoch. 21. októbra poslal požadovaný kvet.

Rok 2021 je rokom 100. výročia úmrtia najvýznamnejšej osobnosti literárneho a kultúrno-spoločenského života na Slovensku. Snaženie nášho miestneho odboru smerovalo k vysadeniu ruže, ktorou vzdáme veľkú úctu Pavlovi Országhovi Hviezdoslavovi, básnikovi, prekladateľovi, čestnému predsedovi MS po roku 1919. Členovia Divadelného súboru Hviezdoslav

v Spišskej Novej Vsi, ktorý v roku 2022 osláví 90. výročie obdivuhodnou húževnosťou pre propagáciu slovenskej dramatickej tvorby, zasadili päť ruží.

Študentské roky P. O. Hviezdoslava spojené s maturitou patrili Kežmarku. Predsedníčka MO MS navštívila 23. októbra mesto a odovzdala ruže na vysadenie. Za evanjelické lýceum ju prevzala Anna Štecová, za Gymnázium P. O. Hviezdoslava riaditeľka Mgr. Daniela Mihóková. V jednom z domov, kde študent Országh býval, sídli dnes hotel s jeho menom. Tam ružu prevzala riaditeľka Sylvia Holopová. Zo strany nových majiteľov vzišlo pochopenie a prísľub starostlivosti o túto jedinečnú ružu.

Jolana Prochotská

Sylvia Holopová, riaditeľka hotelu Hviezdoslav pri prijímaní Ruže Hviezdoslav.

Daniela Mihóková, riaditeľka Gymnázia P. O. Hviezdoslava, pri prijímaní Ruže Hviezdoslav.

Expozíciu v Kaštieli Strážky môžete tvoriť aj vy

V máji 2021 si Slovenská národná galéria (SNG) pripomenie 30 rokov od sprístupnenia svojich expozícií v Kaštieli Strážky a 130 rokov od narodenia jeho poslednej majiteľky, barónky Margity Czóbelovej (1891 – 1972).

Posledná barónka žila celý svoj život za múrmi kaštieľa. V krvi jej koloval talent, ktorý mal aj jej strýko Ladislav Medňanský. V mladosti veľa športovala a jazdila na koni. Dni trávil maľbou, čítaním a stretávaním sa s miestnou kultúrnou obcou. Silný charakter barónky Margity rezonuje dodnes a zaslúži si pozornosť.

V duchu spomenutých okruhých výročí pripravuje Kaštieľ Strážky projekt s názvom Genius loci – Strážky 2021. V ňom sa jeho pracovníci budú snažiť sprístupniť verejnosti kultúrne dedičstvo (hmotné a nehmotné spomienky) viažuce sa k strážskemu kaštieľu a jeho poslednej majiteľke Margite Czóbelovej. Prispiet môžete svo-

jimi fotografiami starého kaštieľa alebo jeho poslednej majiteľky. Spomínané fotografie sa začnú zbierať už túto jeseň. Expozíciu ozvláštnia aj osobné spomienky na jej svojskú osobnosť, ktoré by mali byť zdokumentované formou audio nahrávky alebo videa. Svoje fotografie môžete prineť do kaštieľa alebo zaslať emailom.

Kontaktné údaje:

Meno a priezvisko: Mgr. Lukáš Lisý
e-mail: lukas.lisy@sng.sk
Tel. číslo (vrátnica): 052/245 40 00
FB: SNGStrazky
Instagram: sng_strazky

Lukáš Lisý

Moderná kniha z nášho mesta

Prípravovaný projekt Moderná kniha sa zameriava na využitie moderných technológií v knižnom priemysle prostredníctvom využitia QR kódov.

Edíciu Moderná kniha ponúka spoločnosť ELCAT, s. r. o., ktorá sa zameriava na vydavateľskú činnosť. „Cieľom edície nie je poskytnúť vyčerpávajúce množstvo historických či štatistických údajov, ktoré sú v dnešnej dobe dostupné všade, ale priblížiť kúzelnú atmosféru slovenských miest,“ priblížila Adriana Brdziaková zo spoločnosti ELCAT.

Technológia QR sa vo svete využíva síce už dlho, ale na Slovensku sa s ňou nestretávame tak často. V našej knihe QR kódy využívame prevažne na umiestnenie GPS súradníc, vďaka čomu sa už po meste nemusí návštevník bezcieľne túlať. Je to rýchlejšie, ako hľadať dané miesto na mape. Tieto informácie sa dajú využiť dokonca aj pri historických fotografiách. Návštevník si tak bude môcť priamo na mieste predstaviť, ako to bolo kedysi. Zosnímate kód a čítačka vás presmeruje na ukrytú informáciu. Do kódov sa môže vložiť takmer akýkoľvek doplňujúci údaj.

Ondrej Miškovič

Dve krajiny, dva jazyky, jeden cieľ

Mnohí možno nevedia, že práve v Kežmarku sídli inštitúcia, ktorá je zameraná na cezhraničnú spoluprácu Slovenska a Poľska.

Heslo Dve krajiny, dva jazyky, jeden cieľ poukazuje na spoluprácu dvoch krajín, a to Slovenska a Poľska. V Euroregiónu Tatry sa stretávajú všetky cezhraničné vzťahy, kontakty, operačné programy a projekty, pri ktorých dochádza k výmene poznatkov.

Celková rozloha Euroregiónu Tatry je 11 000 km² a žije v ňom približne 900 tisíc obyvateľov. V účasti je Euroregión Tatry rozdelený na dve pôsobiská – Združenie Euroregión Tatry so sídlom v Kežmarku a Zväzok Euroregión Tatry so sídlom v Novom Targu. Každoročne organizuje Združenie Euroregión Tatry tri podujatia. Prvým z nich je kongres Združenia Euroregiónu Tatry, na ktorom sa zídu všetci členovia patriaci do Združenia a majú možnosť dozvedieť sa nielen o nakladaní s finančnými prostriedkami, zapájajú sa do projektov, o uskutočnených a plánovaných aktivitách, ale aj o aktuálnych informáciách z prvej ruky od pozvaných hostí.

Tento rok sa kongres ZRT uskutočnil 17. septembra a zúčastnilo sa na ňom vyše 80 osôb. Cezhraničný kongres Euroregiónu Tatry, ktorý je určený pre všetkých členov Združenia na poľskej a slovenskej strane, sa striedavo organizuje raz na Slovensku a raz v Poľsku. Rok 2020 nám však priniesol nepriaznivú situáciu vo forme pandémie, ktorá narušila chod Združenia natoľko, že viaceré akcie nebolo možné zorganizovať. Po dohode s poľskou stranou sa kongres v roku

2020 neuskutočnil a bude zorganizovaný v prvom štvrtroku 2021 v meste Trstená.

Ďalším vyznaným podujatím je Slovensko-poľské hospodárske fórum, ktoré má svoju pravidelnosť a opodstatnenie. Hospodárske fórum je každoročne určené subjektom a odborníkmi pôsobiacim v rôznych oblastiach nášho života, zástupcom orgánov štátnej správy a samosprávy a odbornej verejnosti. Prispieva už viac ako jedno desaťročie k rozvoju hospodárskych vzťahov medzi Slovenskom a Poľskom. Každý rok je Slovensko-poľské hospodárske fórum jedným z vrcholov vzájomných hospodárskych vzťahov oboch štátov. Obsahom programu fóra okrem aktuálnych hospodárskych vzťahov bývajú cestovný ruch, doprava a regionálny rozvoj, ako aj výmena skúseností, podpora rozvojových aktivít špecifických pre náš región, upevnenie spolupráce miest a obcí v pôsobnosti Euroregiónu Tatry a nadväzovanie spoločenských a pracovných kontaktov. Nová téma, ktorá sa mala objaviť tento rok, bola modernizácia odpadového hospodárstva na území Slovenska a Poľska, a tiež aktuálna téma o dopadoch koronakrízy na ekonomiku a cestovný ruch pohraničia. Organizátori však zväžili všetky súčasné prísne hygienicko-epidemiologické vlád-

Budova Združenia Euroregión Tatry na Hradnom námestí 30 v Kežmarku.

ne opatrenia a s poľutovaním rozhodli o zrušení tohtoročného Slovensko-poľského hospodárskeho fóra a o jeho presunutí na jeseň 2021.

Združenie Euroregión Tatry má rozbehnutých viacero projektov. Je to napríklad Cezhraničné centrum vzdelávania Euroregiónu Tatry, v rámci ktorého sa v septembri v Liptovskom Mikuláši uskutočnil workshop zameraný na úspešne zrealizované cezhraničné projekty. Ukončenie projektu je stanovené na apríl 2021. Dovtedy ešte kancelária plánuje zrealizovať dva cykly školení so zameraním na odborný poľský jazyk a prípravu a realizáciu projektov. V novom roku odštartuje prípravu mikroprojektu s názvom Úloha Euroregiónu Tatry pri šírení kultúrneho dedičstva poľsko-slovenského pohraničia. Celý projekt je zameraný na kultúru, zvyky a ľudové tradície. Jeho súčasťou bude aj vyhlásenie výtvarnej súťaže pre základné a stredné školy.

Lívia Kredatusová

Tatry – významný medzinárodný subregión

Vo štvrtok 17. septembra v Liptovskom Mikuláši na kongrese Združenia Euroregión Tatry podpísalo päť poľských a tri slovenské obchodné komory iniciatívu na podporu medzinárodného subregiónu Tatry v procesoch európskych štrukturálnych a investičných fondov v rozpočtovom období 2021 – 2027.

Do konca roka 2020 sa schvaľujú pravidlá a procesy pre efektívne a funkčné čerpanie fondov Európskej únie na najbližších takmer desať rokov. Cieľom iniciatívy ôsmich obchodných komôr z pohraničia Poľska a Slovenska je vytvoriť samostatný medzinárodný subregión Tatry so spoločnou subregionálnou radou partnerstva a jednotnou subregionálnou stratégiou ich ochrany a rozvoja v kontexte životného prostredia, dopravnej infraštruktúry a cestovného ruchu.

Posledných 30 rokov sa ochrana a rozvoj

našich spoločných slovensko-poľských Tatier realizuje nejednotne, nekoordinovane a nekoncepcne, čo im viac škodí ako pomáha. Ak tento prístup nezmeníme, Tatry neochránime a ani nezabezpečíme ich trvalo udržateľný rozvoj. A toto nie je možné bez dominantného pričinenia vlád, dotknutých ministerstiev a príslušných samosprávnych krajov na poľskej i slovenskej strane. Platná európska legislatíva nabáda členské krajiny EÚ k vytváraniu medzinárodných subregiónov a integrovaných subregionálnych investícií v procesoch čerpania fondov EÚ.

Tatry sú súčasťou našej štátnej hymny, máme ich v štátnom znaku i na vlajke. Bez jednotných pravidiel a spoločných integrovaných investícií Tatry zostanú v kúte troch administratívnych regiónov bez jednotnej koncepcie a stratégie ich ochrany a rozvoja. Tento zámer sami nezrealizujú podnikatelia, samospráva, a ani Slovensko, resp. Poľsko, tento zámer je realizovateľný výlučne spoločne a s podporou Európskej únie. Je v našich rukách, ako budú nasledujúce generácie hodnotiť tú našu. Je to výzva a jedinečná príležitosť pre našu generáciu začať novú etapu spoločného rozvoja Tatier a zanechať tak unikátne a zmysluplné dedičstvo budúcim generáciám.

Jozef Hrobák

Partnerstvo a spolupráca s európskymi mestami

Mesto Kežmarok má podpísané dohody o spolupráci s desiatimi mestami v rámci Európy. Delegácie z partnerských miest sú v našom meste čestnými hosťami najmä počas festivalu Európske ľudové remeslo, ale naša spolupráca sa sústreďuje i v oblasti športu či umenia. Najaktívnejšie spolupracujeme s našimi najbližšími susedmi, poľským Novým Targom či maďarským Hajdúszobsló.

Nowy Targ (Poľsko)

vzdialenosť od Kežmarku:
56 km

Mesto je východiskovým bodom do Vysokých Tatier, Pienin a iných vrchov. Prvá písomná zmienka je zo 14. storočia a mesto rozkvitlo až do ničivého požiaru. Nowy Targ dlho patrilo rakúskej provincii Halič, kým pripadol Poľsku. V meste sa nachádza niekoľko kostolov zasvätených Kataríne, Bratovi Albertovi a Anne. Budova radnice má stálu expozíciu Podhalianskeho múzea s tisíckami exponátov, ktoré dokumentujú históriu a ľudové remeslá. Kežmarok dlhodobo intenzívne kooperuje na realizácii projektov ako televízny informačný kanál, kulárna cesta z Nového Targu do Kežmarku alebo cezhraničná cesta po stopách ľudových krojov.

Bochnia (Poľsko)

vzdialenosť od Kežmarku:
133 km

Starobylé mesto sa nachádza na juhu Poľska pri pravom brehu rieky Raba. Je známe ťažbou kamennej soli, čo viedlo k udeleniu mestských privilégií. Dnes solná baňa Bochnia slúži ako turistická atrakcia. Okrem podzemných trás a lodného prechodu je súčasťou expozície aj drevená kaplnka s oltárom a sochami zo soli. V meste je možné navštíviť Baziliku sv. Mikuláša, staré mesto a katolícky cintorín. Vzájomná blízkosť vo sfére školstva, kultúry a zdravotníctva ponúka dlhodobú kooperáciu. V rámci Dní lekárskeho v Kežmarku si lekári vymieňajú skúsenosti a navštevujú sa i vojenský dôchodcovia.

Gliwice (Poľsko)

vzdialenosť od Kežmarku:
240 km

Mesto leží na juhozápade Poľska a je aglomerátom viacerých menších miest, ktorých strediskom sú Katowice. Štatút mesta malo od 13. storočia, väčšinu svojej existencie však bolo mimo územia Poľska, v rukách Habsburgovcov a Prusov. Napadnutie rádiostanice bolo zámienkou na začatie druhej svetovej vojny. Gliwice skrášľuje nespočetné množstvo kostolov, múzeí a iných kultúrnych pamiatok. Spolupráca s Kežmarkom je spomedzi všetkých partnerských miest najmladšia. Je dôležitá v oblasti školstva prostredníctvom parlamentov mládeže a vzájomnými športovými podujatiami.

Hajdúszobsló (Maďarsko)

vzdialenosť od Kežmarku:
317 km

Partnerské mesto v Maďarsku leží v blízkosti mesta Debrecín a hraníc s Rumunskom. Sedemohradské knieža Štefan Bocskay obýval mesto asi 700 jazdcami – hajdúchmi, ktoré bolo zničené krymskými Tatármi. V prvej polovici 20. storočia po hlbokých vrtoch vytryskol horúci prameň, ktorý navždy zmenil dejiny mesta. „Horúce zlato“ sa dnes využíva v kúpeľoch, ktoré tvoria impozantný komplex budov s kapacitou 18-tisíc lôžok. Liečia sa tu pacienti s chorobami kĺbov, s nervovými problémami a zápalmi. Recipročné rekreačné pobyty a oficiálne návštevy pri významných podujatiach spájajú Kežmarok a Hajdúszobsló.

Slovenský inštitút vo Varšave zorganizoval spoločnú výstavu partnerských miest Kežmarok a Nowy Targ, ktorá bola zameraná na prezentáciu projektu archívov krajín V4 pod názvom Od Vyšehradu do Vyšehradu.

Základná škola Dr. Fishera 2 na výlete v Bochni v roku 2016.

Lanškroun (Česko)
vzdialenosť od Kežmarku:
377 km

Mesto sa nachádza v Pardubickom kraji, v širokom údolí rieky Moravská Sázava. Najvýznamnejší rodák je nepochybne polyhistor a rektor Karlovej univerzity Jan Marko Marci. Mesto sa môže pyšiť renesančnou radnicou, barokovým Kostolom sv. Anny alebo mariánskym stĺpom z roku 1684. Bohatá spolupráca s Kežmarkom vyniká najmä v oblasti športu a kultúry. Každoročne sa koná športové podujatie Lanškrounská kopa a folklórne skupiny z mesta sa zúčastňujú na festivale ELRO.

Zgierz (Poľsko)
vzdialenosť od Kežmarku:
408 km

Jedno z najstarších miest v centrálnom Poľsku leží v Lodžskom vojvodstve. Po udelení mestských práv v 15. storočí nasledovalo aj právo týždenného usporiadania trhov a jarmokov. Turista sa môže vrátiť v čase návštevy historického a vojenského cintorína. Mesto je unikátne niekoľkými neogotickými kostolmi a fabrikami na spracovanie bavlny a vlákna. Vzťahy medzi Kežmarkom a Zgierzom sa utužujú skautskými oddielmi, spolupracou Strednej odbornej školy a Szkoły Podstawowa Nr 7. Mladí kežmarskí rezbári sa zúčastnili na podujatí Swieta Miasta Zgierza.

Příbram (Česko)
vzdialenosť od Kežmarku:
610 km

Spája nás spoločný historický status kráľovského mesta. Příbram vynikal baníckou činnosťou, o čom sa môže návštevník presvedčiť v Baníckom múzeu. Kultúrno-historické pamiatky sú iste doménou mesta. Dokazuje to gotický Kostol sv. Jakuba, no najmä národná kultúrna pamiatka Svatá hora. Výnimočné európske pútnické miesto, ktoré sa týči vo výške nad mestom, zastrešuje chrám s oltárom zo striebra. Kežmarok nadviazal spoluprácu s Příbramom na úrovni samosprávy spoločnými projektmi. Galéria u sediaceho anjela je úzko prepojená s Galériou Františka Drkotila.

Kupiškis (Litva)
vzdialenosť od Kežmarku:
1 017 km

Malé mesto na severovýchode Litvy leží medzi dvoma riekami. Osídlenie tejto oblasti je datované ešte pred našim letopočtom skupinami rybárov, zberačov a lovcov. V minulosti bol regiónom pestovateľov a obchodníkov s ľanom. Najstaršia kamenná stavba v meste, hanzovný sklad ľanu, to dokazuje. Medzi krásne kultúrne pamiatky patria drevené sochy na hlavnom námestí, alebo etnografické múzeum. Kežmarskí rezbári sa v rámci partnerskej spolupráce zúčastnili na medzinárodnom rezbárskom sympóziu Človek a voda v Kupiškise. V oblasti športu sa konajú volejbalové zápasy veteránov oboch miest.

Registrácia účastníkov 49. ročníka Lanškrounskej kopy 2017.

Johannes Hanisch, primátor mesta Weilburg an der Lahn a Ján Ferenčák pred budovou radnice v Kežmarku.

Weilburg an der Lahn (Nemecko)
vzdialenosť od Kežmarku:
1 098 km

Nemecké partnerské mesto začalo písať svoju históriu už na konci desiateho storočia. Počas nej zažil niekoľkokrát rabovanie a ničenie. Vďaka grófovi Johannovi Ernstovi mesto opäť rozkvitlo predovšetkým opravou pôvodného zámku. V blízkosti sa nachádza kryštálová jaskyňa, ktorá sa skladá z vápenca starého 350 miliónov rokov. Partnerstvo s Weilburgom an der Lahn Kežmarok počiťuje prostredníctvom humanitárnej a materiálnej pomoci Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra a krízovému centru. Dôležité sú aj výmenné jazykové pobyty a vzájomné stretnutia mladých z oboch miest.

Lesneven (Francúzsko)
vzdialenosť od Kežmarku:
2 219 km

Mesto leží na severozápade Francúzska a je jedno z najstarších miest Bretónska. Vybudovali ho emigranti z Anglicka na konci 14. storočia. Neskôr sa stalo centrom obchodníkov, vojakov a po revolúcii obchodu a školstva. Lesneven sa môže pochváliť starým kláštorom rehole Uršulíniek, v ktorom dnes sídli múzeum León. Domy v centre mesta z obdobia stredoveku či Kostol sv. Michala patria k zaujímavým kultúrnym pamiatkam mesta. Vzájomné vzťahy sa posilňujú v oblasti zdravotníctva a kultúry. Tanečné súbory z Lesnevenu sú pravidelnými účastníkmi festivalu ELRO.

Patricia Rozgonyiová

Duchovia kežmarského hradu

Každé mesto s bohatou históriou je opradené legendami a Kežmarok nie je výnimkou. I dnes ešte vídať v okolí hradu dve panie – Bielu a Čiernu. Povesti sa nám zachovali vďaka Kristiánovi Genersichovi, Alfrédovi Groszovi či Nore Baráthovej.

Mníška

V časoch minulých bol na mieste hradu vystavaný kláštor a neďaleko neho bola osada sv. Michala s kostolom. Bojovníci a strážcovia obchodnej cesty sa starali o bezpečnosť. Mier v kraji bol dovtedy, kým sa neohlásili krutí Tatári. Pred nimi ušli všetky mníšky i bojovníci. Ich veliteľ zobral matku predstavenú a ukryli sa vo veži kostola. Tam ich v náručí objavili Tatári, ktorí ich so smiechom nechali nažive. Mníška sa po porušení sľubu už do kláštora vrátiť nemohla, vydala sa za bojovníka a mali spolu troch synov. Ľudia na základoch zbúraného kláštora postavili kostol a často videli postavu v bielom, ktorá sa prechádzala okolo. Je to mníška hľadajúca svoj stratený kláštor?

Čierna pani

Po prehre v povstaní proti cisárovi sa posledný mužský potomok rodu Imrich Thököly rozhodol, že si z hradu odnesie to, čo mu patrí – ukryté cennosti. Na Kežmarskom hrade bola v tom čase iba kľučiarica, ktorá chodila podľa vtedajšieho zvyku zaodetá celá v čiernom. Zamykala všetky hradné budovy, aby boli chránené pred cudzími. Zároveň prešibane hľadala poklad, ktorý dal jej pán niekde zamurovať. Našla ho po dlhej dobe za obrazom vo veži-klenotnici. Ako vynesie toľké bohatstvo z hradu? Striebro a zlato ukryla do únikovej chodby vedúcej z krypty pod hradnou kaplnkou. Zrazu začula strašné búchanie na bránu. Bol to mladý hradný pán. Po preskúmaní celého hradu veľmi rýchlo pochopil, kto jeho poklad vzal. Zradnú kľučiaricu preklial, aby ani po svojej smrti nemala pokoja. Preto sa dodnes za tichých hradných večerov počuť kroky na drevených ochodzách hradu.

Smelý vojak

Na opustenom hrade sa po čase usídlili cisárske vojská. Jedného večera stíchla ich bujará zábava, keď videli z kaplnky vychádzať priesvitnú postavu v čiernom. Miestni im povedali povest o kľučiarke, a aj to, že nikto nevie, prečo sa zmenila na mátohu. Mladý vojak sa rozhodol, že bude príznak nasledovať a záhadu rozlúšti. Tajomná

žena ho spozorovala a kráčala rýchlejšie, hoci jej nohy sa nedotýkali zeme. Obaja šli ďaleko za mesto k lúkam a lesom. Zrazu sa Čierna pani zmenila na strašidelnú príšeru. Nebojácneho vojaka však nevystrašila a premenila sa späť. Po dlhšej dobe to skúsila znova v podobe bezhlavého rytiera, či trojhlavého draka. Odvahu vojaka zlomila iba na chvíľku, keď sa v hrôze prežehnal. Presne v tom momente sa príznak vyparil a objavila sa opäť Čierna pani. Stála na krížnej ceste, urobila nad zemou kríž a navždy zmizla. Smelý vojak si všimol, že na rovnakom mieste čosi svetielkuje. Začal hrabať a našiel poriadnu hruď zlata. Za ňu si postavil dom a oženil sa. Často spomínal na Čiernu pani a jedného dňa sa do Kežmarku vrátil. Na mieste zakopaného pokladu dal postaviť malú kaplnku, ktorá tam stojí dodnes.

Ako smelá žena doplatila na odvahu

Hradná pani Beáta Lasky sa spoznala so svojim budúcim manželom Albertom na bále vo Varšave. Už predtým sa dopočul o bohatej poľskej vdove a nebránil sa manželstvu z rozumu. Spájal ich aj rovnaký osud – nedostávali lásku od svojich blízkych. Nečakane Beátu požiadal o ruku a ona privilila. Pravdepodobne sa do ani nie tridsaťročného mladíka zaľúbila. Pri príchode do Kežmarku jej hneď učarovali Tatry, ktoré túžila navštíviť. Mešťania ich dobre poznali, keďže jedna ich časť už od 11. storočia patrila do ich chotára. Beáta neváhala a vybrala sa s nimi roku Pána 1565 k Zelenému plesu. Albert sa zaujímal o alchýmiu a nikdy nemal čas na svoju manželku. Začala mu byť aj trochu na príťaž, preto mu výlet prišiel veľmi vhod. Po troch dňoch ju naoko nahnevaný čakal pred hradnou bránou s vojakmi. Schytili prekvapenú Beátu a vliekli do hladomorne, pretože sa previnila proti zásadám vtedajšej mravnosti. Okienkom sa mohla dívať na Tatry, dôvod svojho nešťastia, strastiplných šesť rokov. Pološialenú ju vyslobodil až nasledujúci majiteľ hradu.

Patricia Rozgonyiová
foto: Ondrej Miškovič

Jesenné lúče na hrade si užívala najmä hradná mačka.

Opatrenia sa dotkli i hradnej kaviarne Čiernej pani.

Medzi najväčšie akcie, ktoré vyplnili nádvorie Kežmarského hradu v tomto roku, môžeme jednoznačne zaradiť Festival za Euro.

Pri príchode do hradu je potrebné dezinfikovať si ruky a počas celej prehliadky mať nasadené rúško.

Tajomstvá hradných depozitárov. Fotografia zo škôlky Karla Weina

Meno Karl Wein (1858 – 1935) asi netreba Kežmarčanom zvlášť predstavovať. Známy podnikateľ patrilo v histórii nášho mesta k najvýraznejším osobnostiam hospodárskeho života.

Od roku 1884, po príchode zo Starej Ľubovne, sa Karl Wein venoval spracovávaniu ľanu a výrobe textilného tovaru. Medzi jeho výrobky patrili napr. damasky, obrusy, servítky, uteráky či posteľná bielizeň. Tieto produkty boli známe po celom vtedajšom Uhorsku.

Karl Wein v Kežmarku našiel pomerne dostatok kvalifikovanej pracovnej sily, keďže v meste fungovala od roku 1880 tkáčska škola, prvá svojho druhu na našom území. Firma výnosne prosperovala a dávala možnosť zamestnať sa ľuďom z Kežmarku či blízkeho okolia. Pracovníkom nechal vybudovať domčeky, čím vznikla tzv. Weinova kolónia. Za mestom, smerom na Huncovce, vyrástla v roku 1910 vodná elektrárňa – turbína na výrobu elektrickej energie nielen pre jeho podnik, ale i pre časť obyvateľstva. Na zavádzaní elektrickej energie v Kežmarku sa podieľal Karlov brat Johann. Známy bol tiež finančnými darmi na rozmanité dobročinné akcie. Už menej poznaný je fakt, že pre deti svojich zamestnancov nechal otvoriť vlastnú firemnú škôlku i detské jasle.

V Kežmarku existovali v čase založenia podnikovej škôlky ďalšie dve. Nemecská, tzv. Fröbel škôlka, otvorila brány 1. júla 1872. O čosi neskôr, v roku 1897, vznikla v koniarňach tunajšieho hradu obecná škôlka. Kým prvá spomenutá slúžila na výchovu zväčša nemeckých detí, druhá združovala prevažne chudobné deti slovenskej národnosti. Pretože podnik Karla Weina sa nachádzal vo väčšej vzdialenosti od centra mesta, majiteľ zriadil tú svoju čo najbližšie k firme. Stalo sa tak v roku 1909, presnejšie v stredu 1. decembra. V priestoroch na Michalskej ulici č. 5 nebola len škôlka, ale i spomínané jasle. K dispozícii boli dve miestnosti. Zaujímavosťou vyznieva, že vyučovacím jazykom bola okrem maďarčiny i nemčina a slovenčina. Navštevovalo ju priemerne 30 detí. K známym učiteľkám patrili napr. Rosa Pavlasová, Irma Hunsdorferová či Mária Gregorová.

Rok po otvorení sa v škôlke konala vianočná slávnosť. Zúčastnili sa na nej nielen deti,

ich pracujúci rodičia, ale taktiež samotný Karl Wein s rodinou. Majiteľ fabriky sa postaral, aby najmenší spoznali pravú vianočnú radosť. Okrem krásneho vianočného stromčeka, ktorý ožaroval miestnosť, dostalo každé dieťa darčeky. To svedčilo o šľachetnom zmýšľaní vlastníka fabriky. Keďže robotníci

Fotografia zo škôlky Karla Weina.

veľmi dobre vedeli, čo pre nich Karl Wein robil, chceli sa mu odvdáčiť. Vianočnú slávnosť využili na poďakovanie svojmu chlebodarcovi a v škôlke odhalili jeho verný portrét – portrét Karla Weina, zakladateľa škôlky.

Po skončení vojny v roku 1945 sa škôlka poštátnila a premenovala na Štátnu detskú opatrovňu II. Napriek tomuto firma K. Wein & Co. pokračovala v podpore detí. Naďalej im poskytovala päť litrov mlieka denne, hračky, cukríky, najpotrebnejšiu bielizeň

či vianočné darčeky vo výške, akú firma uznala za vhodné. Dokedy fungoval tento systém, nevieme.

Žiaľ, fotografického i trojrozmerného materiálu z prostredia prvých kežmarských škôlok existuje žiaľostne málo. V zbierkovom fonde Múzea v Kežmarku sa z tohto najnižšieho vzdelávacieho stupňa nachádzajú štyri fotografie. Tri zachytávajú nemeckú škôlku, zvyšná zaznamenáva pohľad do spomínanej Weinovej škôlky. Na čiernobielej vrúbkovej fotografii neznámeho autora o rozmeroch 13,7 x 8,7 cm vidieť exteriér materskej škôlky s približne dvanástimi deťmi, z toho v popredí stoja dvaja malí chlapci s obrúčkami. Pod stromom je pravdepodobne v murovanom kruhu pieskovisko na hranie. Vozu je umiestnená časť budovy s pootvoreným prostredným oknom.

Karl Wein ukázal veľké srdce aj počas prvej svetovej vojny, keď sa spolupodieľal na vytvorení detského domova – zotavovne pre deti pracujúcich matiek vo veku 1 – 4 roky. Wein poskytol 12 postieľok, miesto priestor veľkej sály bývalej katolíckej ľudovej školy vedľa renesančnej zvonice pri Kostole sv. Kríža a Všeobecný ženský spolok prostriedky na fungovanie. Slečna Elsa Binder prevzala starostlivosť o tieto malé deti. Daný domov začal písať existenciu 1. augusta 1916, v začiatkoch tam našlo prístrešie 15 batoliat. O ďalšom vývine tejto inštitúcie nateraz nemáme správy.

Karl Wein bol úspešný podnikateľ i spolutvorca dejín kežmarského školstva. Škôlky ako najnižší stupeň vzdelávania sú najmenej prebádanou oblasťou, preto by si istotne zaslužili oveľa väčšie spoznávanie. Nielen historikov, ale aj ľudí, ktorí vo svojich albumoch po starých rodičoch ukrývajú ďalšie neoceniteľné poklady tunajšieho školstva.

Vladimír Julián Ševc,
Foto: Múzeum v Kežmarku

Otváracie hodiny Kežmarského hradu počas pandemickej situácie

Múzeum je otvorené každý pracovný deň, od pondelka do piatka, od 9:00 do 15:00 hod, kedy sa začína posledný vstup. Vstupy do múzea s maximálne piati návštevníci a lektorka, pričom prednosť majú tí záujemcovia, ktorí si vopred miesto na daný vstup rezervujú telefonicky na čísle 0918 742 726. Každý návštevník musí mať na tvári rúško poriadne nasadené, aby pokrývalo všetky dýchacie cesty a v prípade nedodržania je pravidelne upozorňovaný lektorkou. Keďže lektorka návštevníkov počas celej prehliadky sprevádza, nedotýkajú sa tak kľučiek ani dverí. V Múzeu dodržiavame všetky hygienické nariadenia. Pri vstupe je zabezpečený stojan s dezinfekciou, priestory sa pravidelne vetrajú a dezinfikujú.

Návrat Imricha Thökölyho do Kežmarku

Imrich Thököly sa narodil v Kežmarku 25. septembra 1657. Po matke, ktorá umrela, keď mal dva roky, zdedil majetky v Sedmohradsku. Knieža si urobilo z kežmarského hradu prepychové sídlo, hoci v skutočnosti sa tam takmer vôbec nezdržiavalo.

Do Kežmarku chodilo si len „odpočinúť“ aj so svojou manželkou Ilonou Zrínyi a s nevlastným synom Františkom Rákócziom II. Po porážke v bitke pod Viedňou odišiel s manželkou i najbližšími spolubojovníkmi do Turecka, kde v meste Izmid (Izmit) 13. septembra 1705 aj zomrel, predpokladá sa, že buď na zlyhanie obličiek alebo srdca. Tesne pred smrťou dňa 3. septembra 1705 napísal závet. Thökölyho testament je písaný vlastnoručne v reči maďarskej, popretkávaný latinskými výrazmi. Má 23 bodov. V sedemnástom bode darovalo knieža po 100 toliarov chudobným v špitáli (chudobinci?) v Prešove, Košiciach a Kežmarku a špeciálne chudobným v tom meste, kde raz bude pochovaný. Koncom 19. stor. sa rozšírila medzi maďarskými vlastencami myšlienka presťahovať pozostatky národných hrdinov – bojovníkov za slobodu späť do Uhorska. O Imrichove pozostatky bojoval Prešov, kde chodil do školy, a rodné mesto Kežmarok, ktoré boj vyhralo.

1. augusta 1905 navštívil Kežmarok generálny dozorca evanjelickej cirkvi v Uhorsku barón Dezider Prónay. Prišiel aj so svojou rodinou, prezrel si mesto a povedal, že on je za to, aby sa pozostatky Thökölyho umiestnili v Kežmarku. Začiatkom októbra 1905 prišla do Kežmarku krajinská pamiatková komisia (Landeskommission für Kunstdenkmäler) pozrieť si nový evanjelický kostol. Komisii sa mohutné priestory kostola zapáčili a navrhla, aby sa pozostatky kniežaťa práve tam uložili.

Z Istanbulu odplávala loď so siedmimi rakvami. Bol v nich uložený Imrich Thököly, jeho manželka Ilona Zrínyi s dcérou Zuzanou, František Rákóczi, jeho syn Jozef, Mikuláš Bercsényi s prvou manželkou Kristínou Csáky, Anton Eszterházy a Mikuláš Sibrik – Rákócziho dvoran. Loď Kelet (Východ) plávala z Carihradu do rumunskej Konstance, potom truhly naložili na osobitný vlak.

Do Kežmarku prišiel vlak ráno o ôsmej hodine. Rakva bola prikrýta hermélínovou purpurovou prikrývkou, na ktorej bola kniežacia koruna, meč a palčát. Nasledoval čierny kôň pod prikrývkou, ozdobenou erbom kniežaťa, ktorej vlečku niesli dve pážatá. Koňa, ktorý mal zobrazovať bojového tátoša, viedli dva-

ja muži v uhorskom historickom vojenskom oblečení. Potom kráčal kežmarský spevokol (spomínajú sa dokonca hudobníci neznámej opery), za ním mali ísť tri pážatá, nesúce palčát, meč a kniežaciu korunu. Tieto predmety boli pravdepodobne atrapami, podobne ako štíty s erbom rodiny Thököly, ktoré sa dodnes zachovali v mauzóleu pri novom evanjelickom kostole.

Pozostatky kniežaťa boli v pohrebnom voze červeno-zlatej farby, ktorý ťahalo šesť bielych koní, vedených šiestimi „kurucmi“, a s tromi jazdcami. Vedľa truhly po oboch stranách išli tri a tri pážatá so štítom s erbami

Smútočný sprievod prechádzal bránou na Hlavnom námestí.

štátnymi a Thökölyho. Telesnú stráž tvorili aj podžupaní Spiša, Šariša, Liptova, Oravy a Marošskej župy, ako aj kežmarský mešťanosta takým spôsobom, že postupovali po oboch stranách voza. Po oboch stranách išlo aj 12 nosičov voskových fakiel a 12 hajdúchov Spišskej župy.

Keď zastal pohrebný voz pred kostolom, prevzali rakvu seniori potiského evanjelického dištriktu a umiestnili ju na purpurový katafalk na schodoch vedúcich k oltáru. Dialo sa to pri zvukoch Smútočného pochodu na pamiatku Ľudovíta Kossutha od Szentiványiho. V pravom rohu kostola bol pripravený štýlový sarkofág, nad ním stál fialový baldachýn v tvare šiatra ozdobený erbom Thökölyho.

Do kostola nemohol hocikto vstúpiť, na obmedzený vstup boli upozornené hlavne ženy, na prízemie sa šlo na červené vstupné karty, na chór platili biele karty – ale ten bol vyhradený výlučne pre spevokoly. Vstupný lístok do kostola stál 20 halierov a za 30 halierov sa da-

kúpiť aj vytlačená kázeň farára Dianišku – odporúčala sa hlavne tým, ktorí nemali možnosť sa do kostola dostať.

Kostol mal bohatú smútočnú výzdobu v podobe čiernej drapérie a na jeho stenách už viselo niekoľko desiatok vencov. Vence sa smeli doniesť len do 29. októbra. Napokon sa počet vencov ustálil na 88, boli prinesené od najvyšších uhorských orgánov, jednotlivých žúp, bližších i vzdialenejších miest (napr. Budapešť, Koložvár, Komárno, Szeged, Debrecín, Bratislava, ale aj Poprad, Spišská Belá, Levoča atď.), od škôl (miestnych, prešovských, debrecínskych atď.), spolkov, jednotlivých cirkevných zborov, od potomkov ženskej vetvy rodiny Thököly, ale napr. aj od maliara Ladislava Medňanského a jeho príbuznej Margity Czóbelovej zo Strážok pri Kežmarku – potomkov šľachtickej rodiny Horváth Stansith.

Thökölyho komisia na zasadnutí 5. novembra rozhodla aj o postavení pomníka, resp. sochy Imrichovi Thökölymu. Kvôli tomu sa vytvorí osobitná komisia – o patronát nad ňou sa mal požiadať Koloman Thaly a generálny dozorca evanjelickej cirkvi barón Prónay. O čestné predsedníctvo (v origináli prezidentstvo) žiadali poslanci Burgyána. Predsedami sa mali stať vicežupan Dr. Neogrady, miestny farár Dianiška, mešťanosta Dr. Schwarz a cirkevný dozorca Dr. Tátray; tajomníkom hlavný notár Csiha, pokladníkom Eugen Tátray a kontrolórom Dr. Elemír Mattyasovszky. Návrhy boli predložené aj mestskému zastupiteľstvu dňa 16. novembra.

Vchod do mauzólea je z vnútornej strany zdobený sgrafitovou výzdobou, je to dielo budapeštianskeho maliara Huga Löschingera. Výzdoba pripomína svojím vzhľadom renesančné atiky kežmarského hradu – v strednej najväčšej je erb rodiny Thököly, po stranách postavy smútiacich kurucov. Pri vchode, ktorý zdobia železné dvere – umelecká kováčska práca zatiaľ pre nás neznámeho autora, sú znázornené postavy kurucov, pripravených do boja.

V mauzóleu okrem sarkofágu našiel miesto aj pôvodný náhrobný kameň z Izmidu. Nový náhrobok s reliéfom Thökölyho zhotovil známy maďarský sochár Barnabás Holló. Texty epitafov na nový náhrobok a sarkofág navrhol Koloman Thaly, ktorý sa už sprístupnenia mauzólea nedožil.

O mauzóleum sa v súčasnosti stará výlučne Evanjelický cirkevný zbor augsburského vyznania (ECAV) v Kežmarku, ktorý v novom kostole a mauzóleu zabezpečuje aj stálu sprievodcovskú činnosť.

Nora Baráthová

Otto Bruckner pred sto rokmi prvýkrát zasadol na riaditeľskú stoličku

História Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku sa začala písať už od konca 19. storočia. Ako druhá na Spiši bola v roku 1895 zriadená Dievčenská evanjelická meštianska škola.

Významný pedagóg Otto Bruckner, podľa ktorého nesie škola dnes meno, nastúpil do funkcie riaditeľa v roku 1920. Do výučby zaradil tovaroználectvo, obchodnú korešpondenciu, účtovníctvo alebo varenie a stolovanie. Počas niekoľkých rokov viackrát menila svoj názov a zameranie. Z Vyššej školy, ktorá bola štvorročná s maturitou, na Priemyselnú školu

via Holopová, Katarína Stankovičová a od roku 2014 dodnes Darina Siskovičová.

V súčasnosti ponúka škola pre záujemcov tri študijné odbory: hotelová akadémia, kuchár, čašník/servírka. 29. 10. 2014 schválila Republiková rada zamestnávateľov žiadosť a Hotelová akadémia funguje ako centrum odborného vzdelávania a prípravy pre gastronómiu, ho-

Pamätná tabuľa na budove Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku.

potravinárskej chémie. Mala odbory technológia potravinárskej výroby a technológia prípravy jedál v rovnakom trvaní ako jej predchodkyňa. Sídli na Hradnom námestí.

V 50. rokoch do názvu školy vstúpil pojem stravovanie. O štúdium na tejto odbornej škole sa postupne zvyšoval záujem a bolo potrebné zväčšiť priestory pre odbornú výučbu. Stredná škola pre spoločné stravovanie sa v roku 1968 presťahovala na Dukelskú č. 31, dnes Ulica Dr. Alexandra č. 29. V tom čase bolo v škole zriadené i pomaturitné kvalifikačné štúdium, ktoré sa neskôr orientovalo na cestovný ruch.

Najvýraznejšia zmena nastala v roku 1990, keď sa celkovo zmenil profil absolventa a jeho zručnosti či schopnosti. O sedem rokov neskôr dostáva od Ministerstva školstva SR škola čestný názov Hotelová akadémia Otta Brucknera. Funkciu riaditeľky školy odvtedy zastávali Syl-

teliertstvo a turizmus. Dôležitou súčasťou odbornej prípravy je zahraničná prax študentov, ktorá má už polstoročnú tradíciu a realizuje sa často v štvorhviezdičkových hoteloch. Spomedi rôznych štátov Európy prebieha napríklad vo Švajčiarsku, na Cypre a v Nemecku. Od apríla 2018 spolupracuje Hotelová akadémia i s nemeckým zábavným parkom Europa Park. V jeho gastronomických zariadeniach mali možnosť praxovať študenti až tri mesiace.

Študenti si vedomosti obohacujú aj o praktické zručnosti na baristickom, barmanskom, pivnom a somelierskom kurze. Zaznamenávajú mimoriadne úspechy na medzinárodných súťažiach ako Eurocup, Cassovia Koniferum Cup, Majster Palacinka a iné. Hotelová akadémia sa približuje verejnosti prípravami slávnostných banketov, gastrodní a participuje aj na vianočných trhoch.

Patricia Rozgonyiová

Groszove spevy

Jedným z pokladov a významným dedičstvom po Alfrédovi Groszovi sú spevy, ktoré ostali v písomnej pozostalosti u pani Trembáčovej. Písal ich ako pesničky, ktoré komponoval na neznáme melódie. Len tri piesne sú znovovené. Po preklade G. F., ktorá nechce byť menovaná, boli voľnejšie upravené do básnickej formy tak, aby sa nenarušili celkový obsah. Mnohé písal Alfréd Grosz na sklonku svojho života.

Aký si pekný môj Spiš

Aký si pekný môj Spiš,
keď hľadáš ťa horská tiš.
Ako ťa nádherne pán Boh stvoril
so svojimi plesami a horami.
Chcem ostať tvojim pamätníkom
a do smrti ti byť verný.
Aj a núdznych časoch, ver mi!
Sláva ti! Sláva ti! Moja najkrajšia krajina.
Sláva ti Spiš, Moja domovina.

V domovine je pekne, nádherne

V domovine je pekne, nádherne.
V strmých skalných
a lesknúcich sa výšavách
sa ľahúčko sneh belie
a všade lesknúca nádhera hreje.
Na lúkach sa pasúcim stádam
čerstvá zeleň núka,
tu aj tatranský vietor čerstvejšie fúka
a strieborné potoky od prameňov,
veselo skáču z balvanov.
V domovine je krásne, nádherne.
Nad každým lesknúca výšava
Tatier sviety, aj hodiny radostného
detstva vznieti.
Lebo stadiaľ spev letí.

Aké to bolo, ako to bolo doma, ako to raz bolo doma

Aké to bolo tam, kde kolíska stála?
Kde Ťa matka s nehou objímala?
Pýtaj sa na srdca svojho službu,
ak raz zacítiš bolesť, túžbu!
Aké to bolo doma, ako to bolo doma,
ako to raz bolo doma.
Bolo to jemné okúzlenie,
útulný obraz pestrofarebný,
hlbke duše dojatie toho, ktorý Ti Tvoje
slová, pohľady i túžby naplnil.
Aké to bolo doma? To už nikde nenájdeš.
Aj keď sa namáhaš a kdekoľvek putuješ
za svojimi snami a túžbami.
Nikdy už nenájdeš také požehnanie,
nikdy viac, aké to bolo doma, ako to bolo
doma, ako to bolo doma raz.

Spracoval Milan Choma

Súčasnosť a budúcnosť športových klubov v Kežmarku

Mestský športový klub Kežmarok je dobrovoľné občianske združenie športovcov, funkcionárov, priaznivcov športu a športového hnutia v meste Kežmarok.

Basketbalový klub

V klube pôsobia traja tréneri. Každoročne organizujú medzinárodný turnaj Memoriál Vlada Jančeka v kategórii kadetov, Memoriál Karola Štepánka v kategórii mužov a v rámci Dní športu mesta Kežmarok streetbalový turnaj mládeže. Klub sa venoval aj športovej príprave najmenších detí v krúžkoch na školách. V sezóne 2019/2020 sú v súťaži muži, juniory, kadeti, mladší žiaci.

Hokejbalový klub

Hokejbal v meste Kežmarok má 20-ročnú históriu. Klub založil Pavol Humeník, seniorský tím hrá momentálne Slovensku extraligu mužov. Za dobrý výsledok považujú množstvo vychovaných reprezentantov. Mládež v kategórii U16 pred dvomi rokmi vyhrala titul majstra Slovenska. Z radov A-mužstva reprezentovali Slovensko na majstrovstvách sveta 7 hráči pred 4 rokmi a 5 hráči pred 2 rokmi. Z mládežníckych kádrov reprezentovalo 6 hráčov, z toho dvaja kapitáni reprezentácie kategórií U18 a U20. Financovanie klubu je podporované dotáciami z MŠK a od sponzorov.

Jazdecký klub

Ranč Čajka bol oficiálne zaregistrovaný v roku 2008 ako jeden zo zakladajúcich členov MŠK. Klub vedie Stanislav Čajka, pôsobí v ňom jeden tréner. Klub dosahuje výborné výsledky na pretekoch. Za posledné tri roky jeho členovia obsadili 18-krát 1. miesto, 24-krát 2. miesto a 3. miesto 20-krát. Klub je zameraný na mládež. V kategórii pony je Sofia Babičová v reprezentácii Slovenska. Klub sa zúčastňuje na MSR družstiev. Financovanie je z veľkej časti hradené z vlastných zdrojov, dotáciou z mesta Kežmarok a 2 % z daní.

Karate klub Kežmarok

Karate v Kežmarku fungovalo pod vedením Jaroslava Božoňa st. 25 rokov. V roku 2009 sa stal novým štatutárom Mgr. Jaroslav Božoň ml. Z roka na rok sa rozrástol, v dnešnej dobe má veľmi dobrú a silnú základňu detí a trénerov. Každý tréner má svoju skupinu. Hlavné zastúpenie majú deti od 5 do 14 rokov, ale aj niekoľko starších 15 – 17 ročných. Klub dosahuje každoročne výborne výsledky na súťažiach mimo MSR. Financovanie klubu je zabezpečené cez dotácie od mesta Kežmarok cez MŠK.

Základná organizácia Kynológia Kežmarok

Vznikla v januári 1973, na jej vzniku sa podieľalo 12 členov. Od začiatku bola činnosť zameraná na športovú kynológiu – výcvik všestranných záchranárskych a lavínových psov. Za roky činnosti členovia získali rad úspechov – majster sveta stopárskych psov, niekoľkokrát účasť na majstrovstvách sveta stopárov, účasť na majstrovstvách Slovenska vo výkone psov a iné. Členovia organizácie sa každoročne zúčastňujú na výstavách a bonitáciách psov. Organizácia má 6 trénerov a jednu rozhodkyňu NO.

Lukostrelecký oddiel Kežmarok

Zakladateľom lukostreleckého oddielu je Vladimír Majerčák, ktorý tento klub nepretržite vedie až dodnes. V tohtoročnej halovej sezóne v Slovenskom pohári 45 mládežníkov získalo 22 pódiových umiestnení a rekordných 30 mládežníkov z jedného klubu na Majstrovstvách SR vo Viničnom získalo 13 medailí, z toho šesť titulov majstrov Slovenskej republiky a tri slovenské rekordy. Už neodmysliteľnou súčasťou členskej základne klubu sú zdravotne znevýhodnení paralukostrelci, ktorí právom patria k najlepším na svete.

Hokejový klub mládeže Kežmarok

Činnosť klubu sa zameriava na rozvoj a podporu ľadového hokeja. V klube pôsobia 3 kvalifikovaní tréneri a 2 študenti vysokej školy, ktorí študujú odbor hokej. V sezóne 2019/2020 je počet členov 134, z čoho je 87 detí a 47 dospelých. Ide o nový klub, ktorý vznikol v roku 2019, prvé dosiahnuté výsledky budú známe až po konci ligového ročníka. Financovanie je zabezpečené dotáciou mesta Kežmarok, finančným príspevkom zo Slovenského zväzu ľadového hokeja a súkromnými sponzormi.

Klub ľahkej atletiky

Štatutárnym zástupcom klubu ľahkej atletiky je Filip Kormoš. Klub pracuje s mládežníckou základňou a jeho hlavným zámerom je príprava mládeže pre vrcholový šport a poskytovanie zázemia pre profesionálnych bežcov. Klub participuje na organizovaní Olympiády detí MŠ mesta Kežmarok v ľahkoatletickom trojboji. Pre rok 2020 pracujú na príprave podujatia Inflatable Fun Run, v rámci ktorého plánujú v spolupráci so základnými

školami v Kežmarku pripraviť široko zameralé športové podujatie.

Stolnotenisový klub 1. PPC Fortuna Kežmarok

Stolnotenisový klub vedie Miroslav Harabin. Klub organizoval MSR v doraste. Do jednotlivých súťaží a turnajov sa aktívne zapojilo 16 mužov a 4 žiaci. Najúspešnejším hráčom celej súťaže bol Dariusz Kielb, najúspešnejšími hráčmi štvorhry boli Matej Harabin a Mateusz Malik. B-mužstvo hralo 2. ligu, v ktorej skončilo na poslednom mieste a zostúpilo do 3. ligy. V mládežníckej zložke sa žiaci zúčastnili len na individuálnych turnajoch s nie veľmi dobrými výsledkami. Hlavnou príčinou je výmena generácií.

Šachový oddiel KDV šachy Kežmarok

Šachový oddiel funguje pod vedením Rastislava Veštúra. Počet členov je 42, z toho 17 je mládežníkov. V klube sú dvaja tréneri, šachisti pôsobili v I., III. a IV. lige. V sezóne 2018/19 nastúpili do II. a IV. ligy. Klub organizoval vo februári 5. kolo seriálu Ligy mládeže Spiša v jedálni ZŠ s MŠ sv. Kríža v Kežmarku. Reprezentanti KDV šachy podali slušné výkony. Klub sa zúčastňuje aj na rôznych turnajoch, z ktorých si často jeho členovia odnášajú ocenenia.

Tanečno-športové centrum Tempo

Zakladateľmi tanečno-športového centra Tempo sú Gertrúda Legutká-Scholtzová a Martin Legutký, učiteľka spoločenského tanca, tréneri a rozhodcovia. Je najstarším klubom svojho druhu na Slovensku. V rokoch 1964 – 1965 začal každoročne organizovať súťaž pod názvom Podtatranská tanečná liga. Klub má momentálne štyroch trénerov a 35 členov. Páry úspešne reprezentovali na bodovacích súťažiach, Slovenskom pohári, majstrovstvách Slovenska, kde si vytancovali tituly majstrov, vicemajstrov, ale aj na majstrovstvách Európy a sveta či WDSF súťaži v Európe.

Volejbalový klub Oktan Kežmarok

Vznikol roku 1993 pod názvom Klub volejbalu Oktan Benzinol Kežmarok ako občianske združenie. V roku 2016 bol zmenený názov klubu na Klub volejbalu MŠK Oktan Kežmarok, stále je samostatný subjekt, ale už finančne podporovaný mestom. Momentálne sú v oblastných súťažiach družstvá kadetiek a starších žiakov. Pre extraligové družstvo žien určité financie poskytlo mesto Kežmarok, zvyšok pokryl klub z vlastných zdrojov. Mládež bola a je financovaná mestom Kežmarok.

Mestský futbalový klub mládeže

Hlavou klubu je v súčasnosti Ladislav Melikant. Má 170 členov, z toho je 9 trénerov. Klub pracoval v šiestich vekových kategóriách od 10 do 19 rokov. Tímy sa zúčastňovali na regionálnych ligách, kde sa umiestnili na popredných miestach. Dorastenci hrali 3. ligu, umiestnili sa na 14. priečke. Klub je financovaný počas trvania súťaží organizovaných VsFZ mestom Kežmarok, zimná a letná príprava spojená s prípravnými zápasmi a turnajmi pre deti a mládež nie je finančne podporovaná mestom.

Lyžiarsky oddiel

Je samostatným občianskym združením, ktoré združuje najmä deti a mládež od piatich rokov až po dospelosť. Štatutárnym zástupcom lyžiarskeho oddielu je Martin Chorogwiczki. Pre všeobecný rozvoj pohybovej aktivity detí využívajú gymnastiku, atletiku, korčuľovanie na kolieskových inline korčuľoch a iné. Tréningový proces je doplnený o kondičné sústredenia počas letných prázdnin s možnosťou tréningu na vodných lyžiach a zimné sústredenia v rakúskych lyžiarskych strediskách.

Cyklistický klub

Členovia klubu sa stretávajú na pravidelných tréningoch, zúčastňujú sa i na lokálnych, národných, a aj medzinárodných súťažiach. Mládež trénuje hlavne horskú cyklistiku (MTB). Tréningový proces je rozdelený na zimnú prípravu a „letné“ jazdenie počas hlavnej sezóny. Počas zimy je aktivita zameraná na koordináciu a posilňovanie. V rámci hlavnej sezóny sa využívajú cyklistické trasy v okolí Kežmarku. Všetky vekové kategórie robia radosť nielen účasťou, ale aj výbornými výsledkami v rôznych súťažiach – Detskej Východ road lige, Detskej tour Petra Sagana a iných.

Športový klub thajského boxu Goral gym

Zakladateľom je súčasný tréner a zápasník Jozef Kušmírek. Klub sa zaoberá výučbou thajského boxu, kickboxu a klasického boxu. Výdavky spojené so súťažami, ligami thajského boxu, ligami Slovenského zväzu kickboxu, organizovaním súťaží a zabezpečením základnej výbavy klubu sú z veľkej časti hradené z dotácie Mestského športového klubu Kežmarok. Každoročne sa členovia Goral gym zúčastňujú na amatérskych alebo profesionálnych turnajoch, ktoré klub posúvajú vpred.

Plavecký oddiel Little shark

Vznikol v roku 2016 v Kežmarku. Venuje sa športovému, výkonnostnému a kondičnému plávaniu detí a mládeže. V klube pôsobí približne 100 plavcov vo veku od 5 do 15 rokov, ktorí sú rozdelení do 6 výkonnostných – tréningových skupín. Plavci absolvujú tri tréningové jednotky za týždeň (z toho sú dve plavecké a jedna kondičná). Skvelé výkony plavcov dokazuje bohatá medailová zbierka: 23 zlatých, 5 strieborných a 8 bronzových. Plavecký oddiel je sčasti financovaný príspevkom z MŠK Kežmarok.

Dávid Cintula, Patrícia Rozgonyiová

Zastupiteľstvo schválilo plán rozvoja športu do roku 2027

Mesto Kežmarok myslí aj na športovcov zdokonaľujúcich si svoje telo v školách, kluboch alebo exteriéri. Po analýze a hodnotení súčasného stavu bolo otvorených viacero otázok, ako a kam by mohol šport v meste smerovať.

Pozornosť by sa mala upriamiť najmä na to, aby sa v jednotlivých školských zariadeniach dali naplniť personálne a materiálne podmienky na výučbu telesnej výchovy. Realizácia je rôzna na základe stupňov škôl. Môže to byť zvýšenie pohybových aktivít žiakov formou športových súťaží i medzi školami. Dôležité je zaťtraktívniť obsah a zameranie hodín telesnej výchovy a motivovať tak žiakov k aktivite, napríklad zaujímavým výberom športových krúžkov. Učitelia by mali byť dostatočne odborne kvalifikovaní. Druhú stránku tvorí ich morálne a finančné ohodnotenie pri výkone športových aktivít mimo vyučovacieho procesu. Veľakrát ho realizujú v záujmových útvaroch a pripravujú žiakov na účasť na športových súťažiach.

Šport by mal byť prístupný širokej verejnosti v školských a mestských športoviskách. Zlepšiť sa to dá prostredníctvom organizovania športových dní s účasťou osôb so zdravotným znevýhodnením za podpory mesta

Kežmarok, alebo vytváraním podmienok pre podporu športových aktivít pre seniorov. Aktívnym trávením voľného času sa dá pozitívne

Majstrovský zápas U15 v Kežmarku v auguste tohto roku.

vplývať aj na verejnú mienku v tomto smere. Financovanie športových aktivít je možné z viacerých zdrojov. Každoročného vyčlenenie finančných prostriedkov z rozpočtu mesta, alebo využitie zdrojového financovania.

Postupne by sa mal zvyšovať percentuálny podiel na rozvoj mládežníckeho športu, ktorý tvorí dôležitú súčasť celkového spektra možností v Kežmarku. „Konceptia je otvoreným strategickým dokumentom, ktorý je možné upravovať podľa vzniknutých potrieb,“ uviedol Dávid Cintula, manažér športu v meste Kežmarok.

Samostatnú kapitolu tvorí propagácia o možnostiach rekreačného športovania, aktivít športových klubov a ostatných športových organizácií. Nesmieme zabúdať ani na dosiahnuté výsledky kežmarských športovcov na slovenských alebo zahraničných podujatiach. Mediálny obraz o sebe by mohli budovať viac na webovej stránke mesta, facebooku, instagrame alebo v Kežmarskej televízii. Takouto cestou môžu vplývať na motiváciu k športovaniu obyvateľov mesta, či na deti a mládež.

Telesná aktivita môže prebiehať v centre voľného času, športovom klube alebo inom združení. V meste Kežmarok momentálne funguje 17 športových klubov.

*Patrícia Rozgonyiová,
foto: Ladislav Melikant*

Spomienky

Hoci si odišiel,
niet ťa medzi nami,
v našich srdciach ostávaš
a navždy budeš s nami.

Dňa 15. novembra uplynulo 8 rokov, čo nás navždy opustil manžel, otec, dedko a pradedko **Milan Hlaváč**.
S láskou a úctou spomína smútiaca rodina

Hoci si odišiel,
niet ťa medzi nami,
v našich srdciach ostávaš
a navždy budeš s nami.

Dňa 17. november si pripomenieme 4. výročie od úmrtia **Aloja Petrika**.

S láskou spomína smútiaca rodina.

*Za všetku lásku a starostlivosť Vašu,
čo s vďakou dnes Vám môžeme dať...
Hrst krásnych kvetov na pozdrav*

a potom už len spomínať.
V novembri si pripomenieme štyri roky čo nás navždy opustil náš milovaný otec **Ján Richtáček**.
S láskou a úctou spomína smútiaca rodina.

Dňa 15. novembra si pripomenieme výročie, čo nás navždy opustil manžel, otec **Jozef Tomašek**. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína smútiaca rodina.

Žije v srdciach tých, ktorí ju milovali.

Dňa 18. novembra uplynú 20 rokov, čo nás **Janka Dudášová** opustila. Neprešiel deň, kedy by nám nechýbala.

S láskou spomínajú rodičia a sestra s rodinou.

S tichou spomienkou k Tvojmu hrobu chodíme, pri plameňoch sviečok sa za Teba modlíme. Osud Ti nedoprial s nami byť, ale v našich srdciach budeš stále žiť.

Dňa 22. novembra 2020 uplynú 15 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý syn, brat, krstný otec, strýko a švagor **RNDr. Dušan Džadoň**.

Všetci, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku spolu s nami. Smútiaca rodina.

Čas ubieha a nevráti, čo vzal nám, zostali len spomienky a v srdci žiaľ.

Dňa 25. novembra 2020 uplynú 20 rokov, čo nás navždy opustila drahá a milovaná **Anna Hudačková, rod. Pitvorová**.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej prosím spolu s nami tichú spomienku v modlitbách. Spomínajú syn Milan, sestra Božena a bratia Štefan, Jozef a Pavol.

Utíchli srdcia, utíchli Vaše hlasy, odišli ste, hoc chceli ste žiť ešte s nami. Čas plynie ako tichej rieky prúd, kto Vás mal rád, nemôže zabudnúť...

Krupková.

S láskou, úctou a vďakou spomínajú dcéry Iveta, Zuzana a Zdenka s rodinami. Ďakujeme všetkým za tichú spomienku.

Dňa 15. novembra sme si pripomenuli druhé výročie, kedy nás opustila naša milovaná manželka, mama a stará mama **Angela Kovalčíková**.

S láskou spomínajú manžel, synovia a ostatná smútiaca rodina. Venujte jej s nami modlitbu a tichú spomienku.

*Dotýklo srdce Tvoje unavené,
zhasol oka svit,
nech Ti je drahý otecko,
za všetko srdečná vďaka.*

V novembri si pripomenieme 15. výročie, čo nás navždy opustil **Tibor Štec**.

S láskou spomína manželka Helena a smútiaca rodina.

Kto ťa poznal spomenie si. Kto ťa mal rád nezabudne. Čas plynie a nevráti čo vzal. Zostali len spomienky a v srdci veľký žiaľ.

Dňa 25. októbra uplynulo prvé smutné výročie keď nás navždy opustil milovaný manžel, otec, dedko, brat a švagor **Ján Kalafut**.

S láskou a bolesťou v srdci spomínajú manželka Olga, deti Michal, Miroslov, Daniel a Gabriela s rodinami.

Podakovanie

„Každý vek si zasluhuje svoju úctu.“

(arabské príslovie)

Celý náš život má svoje obdobia vývinu: detstvo, mladosť, dospelosť a starobu. Starnutie sa teda začína narodením dieťaťa, pokračuje dospievaním a neúprosne smeruje k starobe. Priebeh starnutia je u každého človeka iný, jedinečný. Starnutie nie je choroba, je to prirodzený životný proces. Pred starnutím nemožno nikoho uchrániť. Starnutie a staroba sú prirodzenou súčasťou životného cyklu človeka. Tiež je pravdou, že v súvislosti s vyšším vekom sa objavujú častejšie určité druhy ochorení. Roky sa oklamať nedajú. Staroba príde skôr či neskôr. Jej najvýraznejším znakom je pokles fyzickej výkonnosti a rôzne iné zmeny, ktoré sa dejú v organizme starších ľudí, avšak nemusia sa objaviť u každého staršieho človeka rovnako a hneď viditeľne. Ak sebestačnosť odchádza, choroby sa zhoršujú, nastupuje séria nástrojov a služieb, ktoré môžu pomôcť v starostlivosti o seniora. Všetci, ktorí vykonávajú prácu v poskytovaní celodennej

starostlivosti o seniorov, či skúsení opatrovatelia alebo zdravotnícky profesionál, by si zaslúžili medailu.

Touto cestou chcem vysloviť úprimné podakovanie za profesionálny, ale aj ľudský a citlivý prístup počas niekoľkotýždňovej hospitalizácie našej mamičky na oddelení dlhodobých chorých (ODCH) v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku. Obrovský obdiv, vďaka a úcta patrí kolektívu lekárov, sestier, praktických sestier, sanitárov a ďalšieho personálu. Veľké ďakujem vyslovujem sociálnej sestre, ktorá v rámci oddelenia na vysokej odbornej úrovni poskytla poradenstvo príbuzným pacienta pri vybavovaní záležitostí sociálneho charakteru. Špeciálne **POĎAKOVANIE** patrí primárovi MUDr. Petrovi Bártovi za ľudský a vysoko odborný prístup, empatiu, za trpezlivosť a výbornú starostlivosť pri riešení zdravotných problémov našej mamičky, ktorá bola poskytovaná kvalitne, poctivo, pružne, ústretovo i v takom náročnom období pandémie koronavírusu.

Jana Vaksundská

Riadková inzercia

- Predám ručne vyrábané designové nástenné drevené hodiny. Každý kus je originál. Cena je podľa veľkosti a druhu dreva. Tel.: 0905 285 760

RO 20014

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva Mestské kultúrne stredisko Kežmarok, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania 13. 11. 2020, ročník V., **adresa redakcie:** Hlavné námestie 3, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, patricia.rozgoniyova@kezmarok.sk, ondrej.miskovic@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211, **Tlač:** Tlačiareň Kežmarok, GG, s. r. o., **Grafika:** PROGRUP SK, s. r. o. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzavierky k 15. dňu v mesiaci. **Redaktori:** Patrícia Rozgonyiová, Ondrej Miškovič, **autori titulných fotografií:** A. Smolenová, O. Miškovič, **distribuuje:** Slovenská pošta bezplatne, **náklad:** 5 700 ks. **Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993.**

COVID-19

Osoby s vyšším rizikom ochorenia

Kto je vo väčšom riziku?

Niektorým ľuďom hrozí väčšie riziko nákazy, ako poukazujú prvotné informácie z krajín, kde sa prudko rozšíril COVID-19, a to:

- **Starší ľudia vo veku 60 rokov a viac.**
- **Ľudia, ktorí majú vážne chronické ochorenie, ako napríklad:**
 - o ochorenie srdca,
 - o cukrovku,
 - o pľúcnu chorobu,
 - o chronické ochorenia so znížením imunity.

Pripravte sa na COVID-19

Podniknite kroky na zníženie rizika nákazy

Ak ste kvôli svojmu veku, alebo kvôli vážnemu dlhodobému zdravotnému problému vystavený väčšiemu riziku plynúcemu z potenciálne vážnejšieho priebehu ochorenia COVID-19, je mimoriadne dôležité, aby ste podnikli nasledovné kroky na zníženie rizika nákazy:

- Poproste svoje okolie, aby vás dostatočne zásobili na obdobie aktuálne vyhlásené vládou alebo krízovým štábom.
- Dodržujte bezpečnostné opatrenie týkajúce sa dostatočného odstupu od iných ľudí aspoň 2 metre.
- Keď chodíte na verejnosť, noste na tvári rúško a držte sa ďalej od chorých, obmedzte úzky kontakt a umývajte si často ruky.
- Davom sa vyhýbajte čo najviac.
- Vyvarujte sa cestovaniu vo verejnej doprave.
- Od prepuknutia choroby COVID-19 vo vašom okolí zostaňte doma čo najviac, aby ste znížili riziko nákazy. Vychádzajte iba v nutných prípadoch, ako je napríklad nákup potravín.

www.korona.gov.sk

1

Ak sa COVID-19 šíri vo vašom okolí

Urobte ďalšie opatrenia na vytvorenie väčšej vzdialenosti medzi sebou a ostatnými, aby ste znížili riziko vystavenia sa nákaze týmto novým vírusom.

- Zostaňte čo najviac doma.
- Zvážte spôsoby zaobstarania jedla do svojho domu prostredníctvom rodinných, sociálnych alebo obchodných sietí.

Ak vo vašom okolí prepukne nákaza COVID-19, môže to trvať aj niekoľko týždňov (prepuknutie znamená náhle ochorenie veľkého množstva ľudí). V závislosti od toho, aké závažné je prepuknutie choroby, môžu úradníci verejného zdravotníctva odporučiť kroky na zníženie rizika vystavenia sa COVID-19. Tieto kroky môžu spomaliť šírenie vírusu a znížiť dopady choroby.

Spravte si plán v prípade ak ochoriete

- Konzultujte so svojim lekárom možnosti získania ďalších informácií o sledovaní vášho zdravotného stavu a príznakov indikujúcich COVID-19.
- Zostaňte v kontakte s ostatnými (telefonicky alebo e-mailom). Ak ochoriete je možné, že budete musieť požiadať o pomoc priateľov, rodinu, susedov, komunitných zdravotníckych pracovníkov atď.
- Určite osobu, kto sa o vás môže starať, v prípade, že Váš ošetrovateľ (opatrovateľ) ochoreje.

Sledujte príznaky a naliehavé varovné signály

- Zamerajte sa na možné príznaky COVID-19, najmä na horúčku, kašeľ a dýchavičnosť. Ak máte pocit, že sa u vás objavujú príznaky, zavolajte svojho lekára.
- Ak sa u vás objavujú naliehavé varovné signály pre COVID-19, okamžite sa telefonicky skontaktujte so svojim lekárom, prípadne volajte Úrad verejného zdravotníctva alebo 112. Naliehavé varovné signály pre dospelých *:
 - o Ťažké dýchanie, alebo dýchavičnosť.
 - o Pretrvávajúca bolesť, alebo tlak na hrudník.
 - o Zmätenosť, alebo neschopnosť vzbudenia reakcie.
 - o Modrasté pery, alebo tvár.

* Tento zoznam nie je úplný. Ak máte akékoľvek ďalšie príznaky, ktoré sú závažné alebo znepokojujúce, obráťte sa na svojho lekára.

www.korona.gov.sk

3

Majte po ruke zásoby

- Poproste okolie, aby vám pomohli získať zásoby nevyhnutných vecí.
- V prípade, že užívate pre vaše zdravie nevyhnutné lieky, obráťte sa na svojho lekára a požiadajte ho o predpis, pokiaľ je to možné prostredníctvom e-receptu, vašich potrebných liekov. Tie by ste mali mať k dispozícii v prípade, že vo vašom okolí dôjde k prepuknutiu nákazy COVID-19 a vy budete potrebovať dlhší čas zostať doma (predpoklad 2 týždne).
- Uistite sa, že máte doma voľne predajné lieky (na liečbu horúčky a iných príznakov) a zdravotnícke potreby (servítky, atď.). Väčšina ľudí sa bude môcť z COVID-19 zotaviť doma.
- Majte po ruke dostatok domácich potrieb a potravín, aby ste boli na istý čas pripravení zostať doma (predpoklad 2 týždne).

Dodržujte každodenné bezpečnostné opatrenia

Vyhňte sa úzkemu kontaktu s chorými ľuďmi.

Vykonávajte každodenné preventívne opatrenia:

- Často si umývajte ruky.
- Umývajte si často ruky mydlom a teplou vodou najmenej po dobu 20 sekúnd, najmä po fúkaní nosa, kašľaní, kýchaní, alebo po čase strávenom na verejnosti.
- Ak nie je k dispozícii mydlo a voda, použite ručný dezinfekčný prostriedok, ktorý obsahuje najmenej 60% alkoholu.
- Ak je to možné, nedotýkajte sa často používaných povrchov na verejnosti - tlačidlá výtahu, kľučky dverí, zábradlia, podávania rúk s ľuďmi atď. Ak sa niečo musíte dotknúť, zakryte si ruku alebo prst servítkou, prípadne rukávom.
- Po dotyku s povrchom na verejnosti si umyte ruky.
- Vyhňte sa dotykaniu sa vlastnej tváre, nosu, očí či úst.
- Vyčistite a dezinfikujte svoj domov, aby ste odstránili baktérie: vykonávajte bežné čistenie povrchov, ktorých sa často dotýkate (napríklad: stoly, vypínače, kľučky, toalety, vodovodné batérie, drezy a mobilné telefóny).
- Vyhňte sa davom, najmä v zle vetraných priestoroch. V prípade, že sú v dave chorí ľudia, riziko nákazy prudko rastie.
- Vyhňte sa všetkým cestám, ktoré nie sú nevyhnutné.

www.korona.gov.sk

2

COVID-19: Pomoc sebe a druhým

Čo robiť, ak ochoriete

- Zostaňte doma a kontaktujte svojho lekára.
- Kontaktujte svojho lekára a informujte ho o svojich príznakoch. Povedzte mu, že máte alebo môžete mať COVID-19. Táto informácia mu pomôže sa o Vás postarať a taktiež zabráni infikovaniu alebo vystaveniu nákazy iných ľudí.
- Ak nie ste dostatočne chorí na hospitalizáciu, môžete sa uzdraviť doma.
- Rozoznajte, kedy treba vyhľadať naliehavú pomoc v núdzi.
- Ak máte niektorý z vyššie uvedených varovných signálov, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc.

Čo môžu urobiť ostatní, aby podporili najohrozenejších ľudí

Podpora okolia pre starších ľudí

- Prípravné plánovanie komunity (žijúcom na sídlisku, v spoločných priestoroch či v okolí) na COVID-19 by malo zahŕňať starších ľudí (60 rokov a viac), ľudí so zdravotným postihnutím a organizácie, ktoré ich podporujú, aby sa zabezpečilo zohľadnenie ich potrieb.
 - o Mnoho z týchto jednotlivcov žije v komunite a mnohí z nich sú závislí od služieb a podpory poskytovanej v ich domovoch alebo v komunite, aby si udržali svoje zdravie a nezávislosť.
- Zariadenia dlhodobej starostlivosti by mali obmedziť kontakt s verejnosťou a dodržiavať hygienické pokyny, aby zabránili zavedeniu a rozšíreniu COVID-19.

Podpora od rodiny a opatrovateľa

- Pomôžte svojmu príbuznému, ktorý patrí do rizikovej skupiny a v prípade potreby mu vyberte lieky z lekárne.
- Zásobte sa potravinami, ktoré sa nekazia rýchlo, aby ste ich mali doma po ruke a tak minimalizovali návštevy obchodov. Potraviny zabezpečte na krízové obdobie, ktoré je aktuálne vyhlásené vládou alebo krízovým štábom.

www.korona.gov.sk

Ústredie ľudovej umeleckej výroby
Múzeum ľudovej umeleckej výroby
Mestské kultúrne stredisko Kežmarok

FARBENÉ DO MODRA

modrotlač v histórii a móde

Výstava

12. 11. 2020 – 5. 1. 2021

Výstavná sieň mesta Kežmarok
Hlavné námestie 64

Otváracie hodiny

pondelok – piatok: 9.00 – 17.00
sobota: 9.00 – 13.00

Mestské kultúrne stredisko
Kežmarok